

★A★S★D★

OBSAH 6. ČÍSLA 10. ROČNÍKU - 1978

Věříme v jednoho Boha
anebo ve tři?

Posvěcení

Může Ježíš Kristus zachránit?

Sedm slov z kříže (dokončení)

Tak nás Bůh vedl

Samafí — Achabovo sídlo

Návyky a vedení

Po stezkách Boží pravdy

Možnost spojení s Bohem

Zapomenutý Kristus

(dokončení)

Stáří jako poslání

Našel jsem

Vy se ptáte — my odpovídáme

Platí či neplatí

ZNAMENÍ DOBY

Ohlédnutí za rokem 1978

Jestliže dnes pohlédneme zpět na rok 1978, pak bychom si měli vzpomenout na zkušenost Božího muže Samuele. „Tehdy vzav Samuel kámen jeden, položil jej mezi Masfa a mezi Sen, a nazval jméno jeho Eben-Ezer; nebo řekl: Až potud pomáhal nám Hospodin.“ (1 Sam 7,12)

Kámen, který Samuel položil a pojmenoval Eben-Ezer, byl památkou Boží pomoci a věrnosti. Toto poznání Boží pomoci platí nejen pro život církve, ale i pro každého z nás osobně. Ani my bychom dnes neměli zapomínat na prokázaná nám Boží dobrodíní.

Když se podíváme zpět na náš uplynulý život, pak pochopíme, že dobrý Bůh nám přispěchal k pomoci v každé situaci a za všech okolností. Je sice pravdou, že někdy nerozumíme jeho vedení, ale nakonec uznáme, že cesta, po které nás vedl v roce 1978, byla tou nejlepší cestou pro nás, protože to byla jeho cesta. Vzpomínám si na dopis jedné starší sestry, který byl kdysi pro mne velkým povzbuzením. Mezi jiným napsala: „...Bůh má tisíce cest tam, kde my lidé už nevidíme žádnou.“ Budme si vědomi toho, že jestliže nás Bůh vede v našem životě po strmých cestách, pak nám k tomu také přidá příslušnou výstroj.

Rok 1978 byl rokem požehnaným. Právem můžeme říci, že nám Bůh pomáhal a že „nás každého dne obsypával dary svými“. (Žalm 68,20) Na mnohých místech si sbory připomínaly svůj Eben-Ezer v jubilejních shromážděních.

Radovali jsme se z dosažených úspěchů, kterých nebylo málo. V klidu a v míru jsme mohli pracovat a žít svůj život vřít. Přiložili jsme ruku k budovatelskému úsilí a spolu s naším lidem vytvářeli podmínky pro ještě větší rozkvět naší milé socialistické vlasti.

Také z hlediska našich národních dějin byl rok 1978 bohatý na významná jubilea. Spolu s československým lidem jsme si připomněli historické mezníky ve vývoji našeho státu.

Vzpomínali jsme 60. výročí vzniku samostatnosti Československa. Národní revoluce přinesla osvobození Čechů a Slováků z područí habsburské monarchie. Československá republika vznikla nikoli jako následek kabinetních či diplomatických akcí, ale jako produkt aktivity širokých vrstev lidu. Češi a Slováci spontánně toužili po svobodě, po tom, aby si sami a svobodně mohli spravovat své záležitosti.

A právě 30 let po vzniku samostatného Československa nastoupily naše národy socialistickou cestu. Dosažené úspěchy připomínají, že není třeba mít pochybnosti o dynamice a tempu společenského rozvoje za socialismu.

Vzpomněli jsme však také smutného výročí — čtyřiceti let, která uplynula od mnichovské zrady. Tehdy musel československý lid projít krutým údobím mnichovské kapitulace a poté těžkými a tragickými lety nacistické okupace. Kolik utrpení, kolik tragédie je spojeno s tímto mezníkem na cestě našich národů.

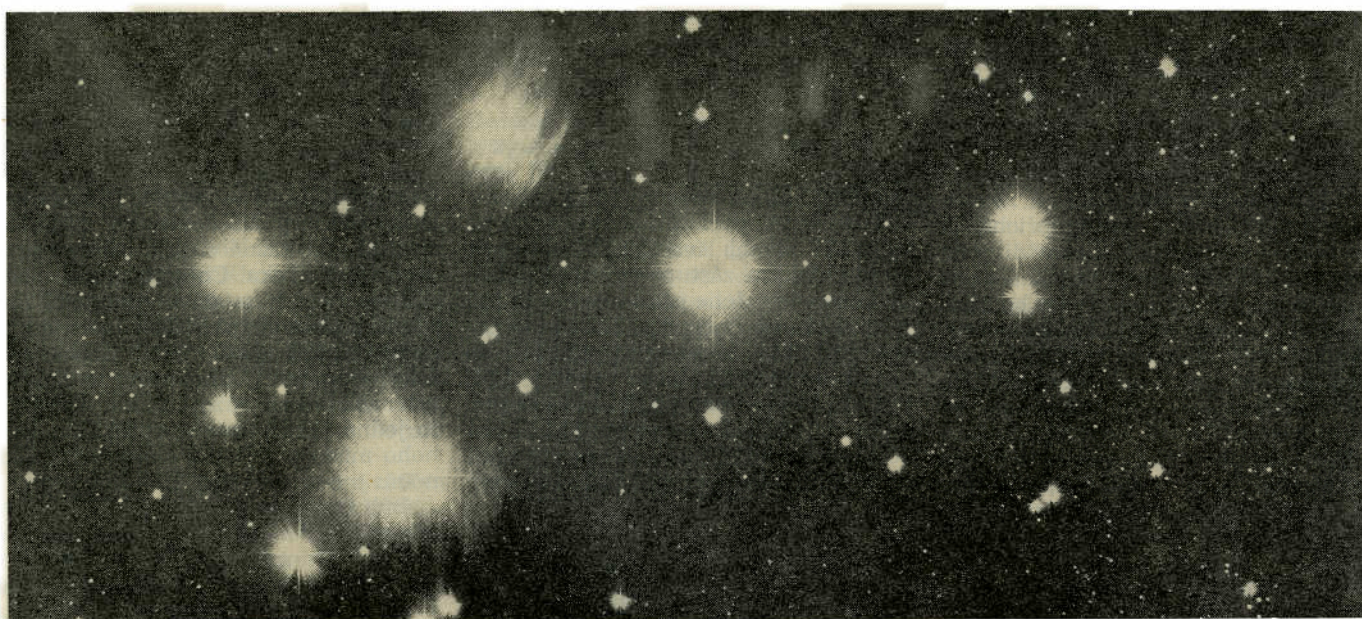
Je zcela logické a přirozené, že na V. Všeckřesťanském mírovém shromáždění, které se konalo v červnu 1978 v Praze a kterého se zúčastnili delegáti z celého světa, zazněl jasný hlas proti válce a ve prospěch míru. Toto shromáždění přijalo důležitá usnesení a také Výzvu vládám a Poselství církvím a křesťanům na celém světě. Mezi účastníky této významné křesťanské konference byli i zástupci naší církve z Anglie, z Maďarské lidové republiky, SSSR, Švýcarska, Polské lidové republiky a Československé socialistické republiky. Ve smyslu evangelia podporujeme všechny, kteří upřímně hledají cesty k dorozumění mezi národy a pracují pro dobro a mír ve světě.

Připomněli jsme si také výročí schválení zákona o čs. federaci. Deset let, která uplynula, prokázala správnost tohoto rozhodnutí. Naše národní dějiny nabízejí poučení týkající se věci naší národní svobody a nezávislosti, a tak celá historie husitství, národního obrození a socialistická výstavba mluví k nám řečí společnou: Češi a Slováci mohou žít svorně spolu v bratrském svazku a ve spolupráci svobodně budovat svůj šťastný společný domov.

Zastavili jsme se u některých historických mezníků našich národů a zastavme se ještě jednou u pomníku Eben-Ezer. To nebyl jen kamenný památník Božích zásahů v minulosti, ale je také útěchou i jistotou pro budoucnost. Ten Bůh, který kdysi vedl svůj lid, je dosud a bude i zítra naším hradem přepevným. Jeho zaslíbení jsou věrná a pravá a my se o ně můžeme pevně opřít. Památník Eben-Ezer nám rovněž připomíná, že jsme blíže Božímu království. Tato skutečnost by se ještě více měla projevit v posvěceném a příkladném působení pro blaho našich bližních.

Ohlédlí jsme se za rokem 1978 a viděli jsme Boží provázecí ruku. Pro budoucnost církve i našich národů prosím slovy žalmisty: „...Hospodine, zachovávej již; prosím, Hospodine, dávej již šťastný prospěch.“ (Žalm 118,25)

Oldřich Sládek
předseda církve

VĚŘÍME V JEDNOHO BOHA ANEBO VE TŘI?

Lze pochopit podstatu božské Trojice?

JIRÍ DREJNAR

Člověk je vyzbrojen jedinečnou schopností odhalovat tajemství přírody a vesmíru. Zkonstruoval zázračné elektronické mikroskopy, které mu umožňují nahlédnout do nitra živých buněk. Svým báječným génem odhalil tajemství atomů a ovládá titánské síly, jež jsou v nich ukryté. Člověk se nespokojil pouze s tím, že mohl pomocí obrovských teleskopů nahlížet do vesmíru. On se odpoutal od rodné planety Země, prošel se po Měsíci a pomocí vesmírných sond osahává a prozkoumává planety naší sluneční soustavy. Ve svých rukou má dnes kameny z Měsíce a snímky z Marsu a Venuše, které pečlivě zkoumá. Existuje však jeden objekt lidského bádání, který nebude nikdy vyfotografován a který se člověku nikdy nepodaří uzavřít do zkumavky nebo ho rukou ohmatat.

Je to „objekt“, jenž může být poznán a do jisté míry pochopen, nikdy jej však nelze plně obsáhnout a vysvětlit. Je to věčný Bůh — Stvořitel. Časem omezený člověk nemůže pochopit věčného a nadčasového Boha. Prostorem spoutané stvoření nemůže nikdy plně vysvětlit neomezeného Stvořitele. Lidé mohou Boha poznat jen do té míry, do jaké se dá poznat sám. „Neboť co se může o Bohu poznat, je pro ně jasné, protože jim to Bůh sám zjevil. Co totiž je u něho neviditelné — jeho věčná moc a jeho božské bytí — to je možno od začátku světa poznat světlem rozumu z toho, co stvořil.“ (Řím 1,19.20)

Kdybychom chtěli sestavit seznam všeho, co je na Bohu pro člověka nepochopitelné, pak na jednom z předních míst by bylo uvedeno — Božská Trojice.

Existují dokonce takoví lidé, kteří se sice za křesťany považují, ale učení o trojjediném Bohu odmítají. Uznávají toliko Boha, zatímco Ježíše Krista zdegradovali na bytost stvořenou a Ducha svatého považují za pouhý vliv.

Je pravda, že Starý i Nový zákon hovoří pouze o jednom Bohu. Pán Ježíš ve skutečnosti citoval Mojžíšem zaznamenaná slova, když řekl: „Slyš, Izraeli, Pán Bůh náš Pán jeden jest.“ (Mar 12,29 srov. 5 Moj 6,4) Přece se však od první knihy Mojžíšovy až po Zjevení v celé bibli skrývají nezvratné doklady o trojjedinosti Boha — velkého Stvořitele.

Tak například již první verš bible majestátně prohlašuje: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Slovo Bůh je zde přeloženo z hebrejského slova „Elohim“, které je množným číslem. Koncovka „-im“ v hebrejštině vyjadřuje plurál. V 1 Moj 1,26 čteme: „Řekl opět Bůh (znovu Elohim — pozn. aut.): Učinme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho...“ A v 1 Moj 3,22 je napsáno: „Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás...“

Nikdo nepochybuje o tom, že podstata židovského náboženství byla důkladně monoteistická. Ve svých zásadách mnohobožství nekompromisně

odmítali. Proč tedy označovali Boha množným číslem?

Někteří interpretové se snaží vysvětlit, že užívali tzv. „plurál majestaticus“. Tento názor však nemá opodstatnění, protože plurál majestátu je ve Starém zákoně velmi vzácným jevem.

Když v Novém zákoně dává Pán Ježíš svým učedníkům misijní pověření, staví Otce, Syna a Ducha svatého do jedné roviny: „Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ (Mat 28,19)

Toto je tedy Trojice, o níž hovoří bible a která byla po celá staletí předmětem teologických disputací. Každé osobě v ní obsažené — Otci, Synu i Duchu svatému — je připisováno božství. Všichni jsou nazýváni slovem Bůh a každý z nich je nazván svatý.

V bibli nacházíme místa, kde se objevují odděleně a jednají samostatně. Tak například při křtu sestoupil na Ježíše Duch svatý v podobě holubice a z nebe zazněl Otcův hlas: „Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení.“ (Mat 3,17)

Pozoruhodná jsou prohlášení dvou starozákonních proroků, jímž byl výrazně představen Mesiáš jako věčný Bůh. Jsem přesvědčen, že obě místa znali židovští vůdcové z paměti. Prorok Izaiáš napsal: „Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížectví na rameni jeho a nazváno bude jméno jeho Předivný, Rádce, *Bůh silný*, Rek udatný, *Otec věčnosti*, Kniže pokoje.“ A prorok Micheáš předpovídá,

že Mesiáš se sice narodí v Betlémě, ale jeho vlastní počátek je „ode dnů věčných.“ (Iz 9,6; Mich 5,2)

Když potom v předpověděném čase Ježíš přišel, dokázal nejenom svým divuplným a nesrovnatelným životem, že je zaslíbeným Mesiášem, ale potvrdil to i četnými prohlášeními. Proto všichni, kteří s ním častěji přicházeli do styku a bez zaujetí sledovali jeho život, museli uznat jeho božskou podstatu. A tím, že přijímali jeho božství, vyznávali i svoji víru v božskou Trojici. Tak např. Petr byl samotným Ježíšem poučen, že se má modlit k nebeskému Bohu — Otci (viz motlitba Otčenáš), a přece na Ježíšovu otázku, za koho jej považuje, vyznal: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Za povšimnutí zde stojí, že Ježíš ho nijak nenapomenul a jeho tvrzení mu nevyvrátil, ale naopak potvrdil: „Blahoslavený jsi, Simone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“ (Mat 16,15—17) Máme tedy důkaz, že Petr vyznával Boha — Otce i Boha — Syna Ježíše Krista. A nebyl sám.

Podobnou výpověď slyšíme z úst apoštola Tomáše, který při setkání se vzkříšeným Ježíšem řekl: „Můj Pán a můj Bůh.“ Také k jeho slovům Kristus dodal: „Ze jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ (Jan 20,28.29) Bylo zde dostatek důvodů, aby křesťanská církev pak vyznávala víru v Ježíše Krista jako „velikého Boha a Spasitele.“ (Tit 2,13)

E. G. Whiteová důrazně upozorňuje, jak „nebezpečným bludem je učení, jež popírá božství Kristovo.“ V knize Vítězství lásky Boží (Velký spor) píše, že „tento názor vyznávají i mnozí z těch, kteří hlásají, že věří bibli, přesto že odporuje naprosto jednoznačným prohlášením našeho Spasitele a jeho božské povaze, o jeho přibuzenství s Otcem a o tom, že existoval předtím. Tento názor nelze zastávat bez neospravedlněného překroucení Pisma svatého. Nejenže snižuje naši lidskou představu o díle vykoupění, nýbrž podkopává také víru v bibli jako ve zjevení od Boha. Proto je tím nebezpečnější a tím nesnadnější se mu čeli. Zavrhuji-li lidé svědectví vnuknutého Pisma svatého o božství Kristově, je zbytečné se s nimi o tom přit, protože je nemůže přesvědčit žádný důkaz, jakkoli pádný. „Člověk jako přírodní bytost neuznává věci Ducha Božího — to je mu pošetilostí, nemůže toho poznati, poněvadž to se musí rozsuzovat duchovně.“ (1 Kor 2,14) „Kdo je v zajetí toho bludu, nemůže mít správné ponětí o povaze nebo poslání Kristově nebo o velkém plánu Božím na vykoupění člověka.“ (Str. 374)

Stejně jako Ježíš Kristus, tak i Duch svatý má významné místo v božském jednání s lidmi. V 1 Moj 1,2 pokračuje vznešená zpráva o stvoření oznámením, že „Duch Boží se vznášel nad vodami.“ Zamysleme se nad slovy *Duch Boží se vznášel*. Duchu Božimu je zde připisována činnost, kterou může vykonávat

pouze bytost, ale nikoli pouhý vliv. Stejně tomu je také v Novém zákoně. Tam je představen jako osoba, která vyučuje (Jan 16,12-14; 14,16), zpytuje (1 Kor 2,10), pomáhá lidské slabosti a lká (Řím 8,26). Duch svatý má vůli, chtění a citění, které usměrňují jeho jednání.

Nemůžeme pochopit a tím spíše ne vysvětlit Ducha svatého. Víme však, že je božským zástupcem v srdci každého člověka. Jeho přítomnost v životě je přítomnost Boží. Apoštol Pavel napsal: „Nevíte, že jste Boží chrám a že ve vás bydlí Boží Duch?“ (1 Kor 3,16) Pouze prostřednictvím Ducha svatého může Kristus splnit zaslíbení, které dal učedníkům, když řekl: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ (Mat 28,20)

„Ježíš vyličil svým učedníkům působení Ducha svatého, a tím se pokoušel vzbudit v nich radost a naději, kterou sám v srdci pocítoval... Duch svatý byl největším ze všech darů, které Kristus mohl vyprosit od svého Otce pro povznesení lidu Božího. Duch byl dán jako oživující činitel; bez něho by oběť Kristova byla marná... Hříchu bude možno odolat a nad ním zvítězit jen s mocnou pomocí třetí božské osoby, která přijde v neurčité podobě, ale v plnosti božské síly. Je to Duch, který tomu, co vykonal Vykupitel světa, dává účinnost. Je to Duch, který očisťuje srdce. Skrze Ducha se věřící stává účastníkem božství.“ (E. G. Whiteová: Touha věků, str. 474)

Může člověk pochopit božskou Trojici? Jsem přesvědčen, že Bůh si přeje, abychom jej co nejvíce poznali. Vždyť se za to modlil i sám Pán Ježíš, když před svým ukřižováním prosil, aby jeho následovníci poznali „jediného pravého Boha“. A právě zde si musíme, více než kde jinde, uvědomit platnost slov z 5 Moj 29,29: „Věci skryté jsou Hospodina Boha našeho, věci pak zjevené ty jsou naše a synů našich, aby-

chom plnili všechna slova zákona tohoto.“

Lidé se v minulosti různým způsobem a s použitím různých příkladů a podobností pokoušeli božskou Trojici vysvětlit. Z celé řady známých i méně známých příkladů chci závěrem uvést dva. V prvním se vypráví o malém chlapci, který žil uprostřed dlouhého ostrova. Na každé straně břehy ostrova omývala řeka. Chlapec mluvil vždy o dvou řekách a dával jim také dvě různá jména. Když však odrostl do jinoušských let, zjistil, že to nejsou dvě řeky, ale pouze jedna, která teče podél ostrova dvěma různými koryty. Byla to jedna řeka, protože vytékala z jednoho místa a její tok směřoval k jednomu místu.

Bůh je jméno, kterým my lidé označujeme věčného Stvořitele vesmíru. Tento „Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozného dal, aby každý, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16) A tento „Bůh byl v Kristu, v mir uvodě svět s sebou.“ (2 Kor 5,19)

Existuje jedno slovo, které velmi často používáme a je nám důvěrně známé. A právě toto slovo se nám může stát jakýmsi modelem pro výraz „Trojice“. Je to také slovo psané v jednotném čísle, a přece znamená plurál: RODINA. Otec, matka a děti vytvářejí jednotku rodiny. Je to pochopitelně nedokonalé přirovnání. Vždyť otec, matka a děti mají různé povahy, odlišný původ a často rozdílné zvyky a zájmy. Mezi nebeským Otcem, Synem a Duchem svatým je dokonalý soulad a jednota.

Již církevní otec Augustin se snažil pochopit a vysvětlit problém božské Trojice. A nebyl první. Ovšem právě o něm se vypráví jeden příběh, který nám dává trefnou odpověď na tuto otázku. Jednou prý šel po mořském břehu, když jeho pozornost upoutal malý chlapec, který si v písku vyhloubil jamku a do ní mušlí přelával z moře vodu.

„Co to děláš?“ otázal se ho Augustin.

„Nevidíš?“ odpověděl udiveně chlapec. „Přelévám moře do této jamky.“

„Ach, ty jsi ale pošetilý. Cožpak si myslíš, že se ti moře vejde do tak malé jamky?“ vysmál se mu Augustin.

„Proč ne, když ty si myslíš, že svou malou hlavou můžeš pochopit velikost božské Trojice.“

Lekce, kterou tenkrát Augustin dostal, by měla být poučná i pro nás. Nezapomeňme, že Bůh je „objekt“, který máme zkoumat, ale že se nám nikdy nepodaří uzavřít ho do zkumavky a rukou ohmatat. My jsme stvoření, On je Stvořitel. My jsme smrtelní, On je věčný. My jsme LIDÉ, On je BŮH. Jsou „věci skryté“, které patří pouze jemu, a jsou „věci zjevené“, které náležejí nám. Usilujme o to, abychom poznali jeho lásku, kterou k nám lidem projevil na golgotském kříži v oběti Ježíše Krista. A na tuto lásku dejme odpověď.

Boží zaslíbení zní: „A hledající mne, naleznete, když mne hledatí budete celým srdcem svým.“ (Jer 29,13)

Bohu musí být odevzdáno celé srdce, neboť jinak v nás nikdy nemůže nastat změna, jíž máme být obnoveni k jeho podobě. Naše přirozenost nás Bohu odizila. Duch svatý popisuje náš stav těmito slovy: „Mrtví ve vinách a hříších“ (Ef 2,1); „všecka hlava jest neduživá, a všecko srdce zemdlené“ (Iz 1,5); „není na něm místa celého“ (Iz 1,6). Jsme pevně drženi v satanových osidlech, „od něhož jsou lidé zjímáni k činění jeho vůle“ (2 Tim 2,26). Bůh nás chce vyléčit a vysvobodit. Protože to však vyžaduje úplnou přeměnu a obnovení celé naší přirozenosti, musíme se mu cele odevzdat.

Boj proti sobě samému je největším bojem, jaký kdy byl bojován. Odevzdání sama sebe a podrobení všeho vůli Boží vyžaduje zápas. Duše se však musí poddat Bohu dříve, než může být znovuzrozena do svatosti.

Boží vláda se nezakládá na slepé podřízenosti a na neuvažujícím ovládnutí, jak to chce satan lidem namluvit, nýbrž se obrací na rozum a svědomí. „Pojďtež nu, a poukažme sobě“ (Iz 1,18), zní Stvořitelovo pozvání k bytostem, které stvořil. Bůh nikdy nepůsobí násilím na vůli svých stvoření. Nemůže přijmout uctívání, které není vyjádřeno ochotně a rozumně. Pouhé vynucené podrobení se by znemožnilo všechny formy skutečného vývoje rozumu nebo povahy a z člověka by učinilo pouhý automat. To ovšem není Stvořitelovým úmyslem. On si přeje, aby člověk, který je vrcholným dílem jeho stvořitelské moci, dosáhl co největšího možného stupně vývoje. Bůh nám ukazuje vysoké oblasti blaženosti, do níž nás chce přivést skrze svou milost. On nás zve, abychom mu dali sami sebe, aby v nás mohl uskutečňovat svou vůli. Na nás tedy je, abychom se rozhodli, zda chceme být vysvobozeni z pout hříchu a podílet se na nádherné svobodě Božích synů.

Odevzdávající se Bohu, musíme se pochopitelně zříci všeho, co nás od něho odlučuje. Proto Spasitel říká: „Kdož se neodřekne všech věcí, kterými vládne, nemůže býti mým učedníkem.“ (Luk 14,33) Je nutné se vzdát všeho, co by mohlo odvádět srdce od Boha. Bohatství je modlou mnoha lidí. Láska k penězům a touha po bohatství jsou zlatým řetězem, jenž je poutá k satanovi. Jiná třída lidí zbožňuje slávu a světské pocty. Život sobeckého pohodlí a zbavování se odpovědnosti je modlou dalších lidí. Tato otrocká pouta však musí být roztržena. Nemůžeme patřit napolovic Pánu a napolovic hříšnému světu. Nejsme Božími dítkami, nejsme-li jimi úplně.

Jsou takoví lidé, kteří tvrdí, že slouží Bohu, zatímco ve skutečnosti při plnění Božího zákona, při vytváření správné formy svého charakteru a při zajišťování si spasení spoléhají na své vlastní síly. Jejich srdce nejsou pohnuta žádným hlubokým pocitem Kristovy

lásky. Aby získali nebe, snaží se prostě konat povinnosti křesťanského života tak, jak to Bůh od nich vyžaduje. Takové náboženství nemá žádnou cenu.

Když Kristus přebývá v srdci, pak duše je do takové míry naplněna jeho láskou a radostí ze spojení s ním, že na něm přímo lpí. V rozjímání o něm zapomíná sama na sebe. Láska ke Kristu se stává zdrojem každého činu. Ti, kteří cítí poutající Boží lásku, netáží se, kolik nejméně se má dát, aby se vyhovělo Božím požadavkům, netáží se na nejmenší minimum, nýbrž se snaží dosáhnout dokonalé shody s vůlí svého Vykupitele. Všechno odevzdávají s nejvážnější touhou a projevují zájem, který je úměrný tomu, co hledají. Vyznávání Krista bez této hluboké lásky je pouhým mluvením, suchou formalitou a těžkou dřinou.

POSVĚCENÍ

Máte pocit, že je to příliš velká oběť, odevzdat všechno Kristu? Pak si sami položte otázku: „Co za nás dal Kristus?“ Syn Boží dal za naše vykoupení všechno — život, lásku a utrpení. Je to tedy možné, že bychom my, nehodné předměty tak velké lásky, mu nechtěli dát své srdce? V každé chvíli našeho života zakoušíme požehnání, která nám dává jeho milost a právě z tohoto důvodu si nemůžeme plně uvědomit hloubku nevědomosti a ubohosti, z níž jsme byli vysvobozeni. Můžeme se dívat na něho, probodnutého našimi hříchy, a přitom chtít opovrhovat celou jeho láskou a obětí? Když jsme si uvědomili hlubokou pokoru Pána slávy, smíme reptat proto, že do věčného života můžeme vejít jen skrze boj a sebeponižování?

Mnohý pyšný člověk se táže: „Proč je nutné, abych činil pokání a pokořil se dříve, než bych mohl mít jistotu, že budu Bohem přijat?“ Podívejte se na Krista. On byl bezhříšný, a více než to — byl Knížetem nebes. Avšak kvůli člověku vzal na sebe hřích lidstva. „S přestupníky počten jest; nesl hřích mnohých a přestupníků zástupcem byl.“ (Iz 53,12)

Čeho se tedy zříkáme, když všechno dáváme? Vzdáváme se poskvrněného srdce, aby ho Ježíš zbavil nečistoty, aby je očistil svou vlastní krví a spasil svou s ničím nesrovnatelnou láskou. A přesto považují lidé za velmi těžké vzdát se všeho! Stydím se naslouchat takovým řečem a stydím se to také psát.

Bůh nežádá, abychom se zřekli něčeho, co by nám bylo velmi prospěšné, kdybychom si to ponechali. Ve všem, co činí, má na mysli blaho svých dítek. Kéž by všichni ti, kteří si Krista nezvolili, pochopili, že On jim může nabídnout něco nekonečně lepšího než to, co sami pro sebe hledají. Člověk působí své vlastní duši největší škodu a dopouští se vůči ní největšího bezpráví, když uvažuje a jedná v rozporu s Boží

vůlí. Žádnou opravdovou radost není možno nalézt na cestě jím zakázané. On ví, co je nejlepší, a proto chystá vše pro blaho svých stvoření. Cesta přestoupení je cestou neštěstí a zkázy.

Je omylem chovat myšlenku, že se Bůh raduje, když vidí utrpení svých dítek. Celé nebe má zájem na tom, aby člověk byl šťastný. Naš nebeský Otec neuzavírá cesty radosti žádnému ze svých stvoření. Boží požadavky nás vyzývají, abychom se vyhýbali těm zálibám, které by nám přinesly utrpení a zklamání a jež by nám znemožnily přístup ke štěstí a k nebi. Spasitel světa přijímá lidi takové, jací jsou, se všemi jejich potřebami, nedokonalostmi a slabostmi. A on je nejen zbavuje hříchů a dává jim spasení skrze svou krev, nýbrž také uspokojuje touhy všech, kteří jsou ochotni vzít na sebe jeho jho a nést jeho břímě. Je to přímo jeho cílem dát pokoj a odpočinek všem, kteří k němu přicházejí pro chléb života. Žádá nás jen, abychom plnili ty povinnosti, které povedou naše kroky k vyšším nebeským blaženostem, jichž neposlušný člověk nemůže dosáhnout. Život je tehdy opravdový a radostný, když v duši přebývá Kristus, naděje slávy.

Snad i ty, milý čtenáři, se tážeš, jak se máš odevzdat Bohu. Chceš se mu odevzdat, ale jsi po morální stránce slabý. Jsi v zajetí pochyb a jsi ovládnut zvyky svého hříšného života. Všechny tvé sliby a rozhodnutí jsou jen velmi křehkými pouty. Nemůžeš ovládat své myšlenky, své pohnutky a své city. Vědomí tvých nedodržení slibů a porušených závazků oslabuje tvou důvěru ve vlastní upřímnost a vyvolává v tobě pocit, že Bůh tě nemůže přijmout. Nesmíš však zoufat. To, co musíš pochopit, je pravá síla vůle. Vůle je hybnou silou v povaze člověka, silou, jež rozhoduje nebo si vybírá. Všechno záleží na správné činnosti vůle. Bůh dal lidem možnost volby a na nich je, aby ji uplatňovali. Nemůžeš změnit své srdce, ani nemůžeš sám od sebe dát svou lásku Bohu. Můžeš si však zvolit, že mu budeš sloužit. Můžeš mu dát svou vůli a on pak bude ve tvém srdci působit, abys chtěl a jednal ve shodě s jeho dobrou vůlí. Tak bude celá tvoje přirozenost přivedena pod vliv Kristova Ducha a bude jím řízena. Tvoje láska se na něho soustředí a tvoje myšlenky budou v harmonii s ním.

Přání být dobrým a svatým je správné, pokud je uskutečňováno. Jestliže však zůstáváš jen u přání, ničeho nedocílíš. Mnozí lidé nebudou spaseni, i když stále doufají a touží stát se křesťany. Oni nedocházejí k tomu, aby svou vůli odevzdali Bohu. Nezvolili si již nyní stát se křesťany.

Uplatňování vůle správným směrem může způsobit úplnou změnu ve tvém životě. Odevzdáš-li svou vůli Kristu, budeš spojen s mocí, jež je nade všemi mocnostmi a silami vůbec. Budeš mít shůry sílu, jež ti bude poskytovat neochvějnou jistotu. A tak ustavičným odevzdáváním budeš uschopněn žít novým životem, dokonce i životem víry.

-dp-

Může JEŽÍŠ KRISTUS zachránit?

Často se mi stává, že musím jít za člověkem, kterého neznám a s ním jednat o důležitých otázkách. Jindy sebe, své zdraví i své věci musím svěřit do rukou jiných. Mnohdy mne napadá otázka: Jsou tyto lidé schopní, oprávnění, kvalifikováni, zplnomocnění a důvěryhodní pro své poslání? Má to smysl, abych se na ně obracel?

O Ježíši Kristu jsem slyšel, že může spasit, zachránit od hříchu a jeho následků. Ale mohu mít jistotu, že Kristem nabízená záchrana je opravdová? Mohu Kristu důvěřovat? Abychom si mohli být jisti, musíme poznat oprávnění a kvalifikaci Pána Ježíše pro tento úkol. Záruka naší záchrany není v tom, co vykonal, jako spíše v tom, kým je. Podle příkladu samotného Pána oltář (jeho podstata) posvěcuje dar (jeho dílo). Mat 23,19

Sám Spasitel o sobě prohlásil: „Jestliže vás tedy Syn osvobodí, budete opravdu svobodnými.“ Jan 8,36 Jistota spasení je založena na osobě Spasitele. Hodnota toho, co vykonal, je dána hodnotou jeho osoby. Abychom pochopili, proč nás Kristus může zachránit, nestačí vědět, co pro nás vykonal. Mnohem důležitější je poznat, kým je. „Kdo“ určuje „co“. Hodnotu daru měříme podle dárce. Věřodnost slov posuzujeme podle mluvčího. Záruka spasení není v činech, ale v osobě Spasitele. Z toho vyplývá, že plán spasení nepochopíme, pokud nepoznáme Ježíše Krista. Jaké má Kristus oprávnění? Co mu dává právo a možnost odpouštět naše hříchy a smířit nás s Otcem? Je to jeho podstata, kterou oznámil anděl Gabriel, když zvěstoval Kristovo narození. Měl být naprosto bezhříšný, plně člověk a plně Bůh. „Anděl jí odpověděl: Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní, proto i tvé dítě (lidství) bude svaté (bezhříšnost) a bude nazváno Syn Boží (božství).“ Luk 1,35

Tyto tři nerozlučitelné vlastnosti dávají Kristu právo být naším Spasitelem. Kdybychom odmítli kteroukoli z nich, odmítli bychom Ježíše a upřeli mu právo zachraňovat hříšníky. Dílo smíření mohl vykonat pouze bezhříšný Bůh — člověk. Naše naděje se upíná k plně vtělenému Bo-

žímu Synu. Nemůže nás spasit odděleně ani jeho lidství ani božství, ale pouze spojení všech tří vlastností. Naše dostatečnost před Bohem, úplnost v Kristu, je možná jen proto, že on je plně Bohem i bezhříšným člověkem. „Jenom v něm přebývá celá plnost božství tělesně. V něm jste i vy dosáhli plnosti.“ Kol 2,9,10

Znáte bezhříšného člověka? Dovedete si ho představit? Já ne. Bible nás usvědčuje, že jsme všichni hříšní. Naše srdce se stalo zdrojem špatnosti. (Mar 7,20-23) Nejsme poddáni Božímu zákonu (Řím 8,7) a mnohé zprávy o Bohu a jeho díle nám připadají nescelné. (1 Kor 2,14) I samotná představa člověka bez nejmenšího nedostatku nám připadá podivná. Je možné, aby existoval naprosto bezhříšný člověk? Ano, je. Ježíš byl bez hříchu, bez jediného nedostatku. Možná, že to snadno připustíme, ale hůře si představíme v konkrétních životních situacích. Úplná bezhříšnost Ježíše Krista je pro mne, hříšného člověka, v důsledku nepochopitelná. Věřím tomu, protože Písmo prohlašuje, že konal vždy jen to, co se líbí Bohu. (Jan 8,29) Nepoznal hřích (2 Kor 5,21), ale na svém těle odsoudil hřích ke zničení. (Řím 8,3) Byl svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků (Žid 7,26). Vždy zachovával příkázání svého Otce (Jan 15,10), zůstal bezúhonný a neposkvrněný (1 Petr 1,19). Sám Kristus vyzval své protivníky: „Kdo z vás mě usvědčí z hříchu?“ (Jan 8,46) Takový člověk se nenašel.

Tento základní rozdíl mezi námi a Ježíšem Kristem je jedním z hlavních rysů jeho podstaty. Opravňuje ho být naším Spasitelem. „Kristus by nemohl vykonat toto dílo, kdyby sám nebyl naprosto bez vady. Jedině ten, kdo byl zosobněnou dokonalostí, může současně hřích nést i odpouštět.“ (EGW) I kdyby jako dítě reagoval netrpělivým slovem nebo pohledem, kdyby se zúčastnil jedině špatnosti, nemohl by být dokonalým příkladem bezhříšnosti. Nemohl by provádět plán záchrany člověka. Kdyby jen připustil omluvu pro hřích, satan by zvítězil a svět by byl nadobro ztracen. Jeho bezhříšnost je nezbytná. Před Boží zákon se můžeme postavit jedině, když nám on věnuje svou bezhříšnost. Ona je předmětem záměny. Kristus bere na sebe naši hříšnost a jeho dokonalý charakter stojí na místě našeho. Pak před Bohem vypadáme jako kdybychom nikdy nehřešili. (1 Kor 1,30) Kristova bezhříšnost je pro nás jedinou možností, jak uspokojit požadavky svatého a nekompromisního zákona Božího. Ten od nás vyžaduje mnohem více než dodatečnou nápravu. Vymáhá daleko více než pozdější odmítnutí hříchu a postupné dosažení dokonalosti. Před zákonem ob stojí pouze naprostá bezhříšnost od okamžiku narození až do posledního výdechu. Nestačí ze života

hříšníka odstranit nákladu hříchu, zákon připouští jen toho, kdo nebyl nikdy hříchem zasažen.

ZŮSTAL ÚPLNĚ BEZ HŘÍCHU

Kristova bezhříšnost může za nás uspokojit požadavky zákona. Předně proto, že Kristus zvítězil tam, kde Adam padl. Adam se dopustil jediného hříchu a skrze toto přestoupení vstoupil hřích na svět a stal se tíživým průvodcem lidstva. Jediný pád způsobil katastrofu hříchu. Ježíš se nedopustil ani jednoho hříchu. Mohl čestně prohlásit: „... neboť jde kníže tohoto světa, ale nemá nic na mně.“ (Jan 14,30) Kristova bezhříšnost uspokojuje požadavky zákona také z hlediska času. Jeho naprostá poslušnost zákona nebyla krátkodobým experimentem, ale záležitostí celého pozemského života. „... neboť stále činím, co se líbí jemu.“ (Jan 8,29)

Bezhříšnost propůjčuje Kristu hodnoty, které může věnovat jako cenu za naše vykoupení. Má něco navíc, co nám může poskytnout. Naprostá bezhříšnost je jedna ze základních vlastností našeho Spasitele. Není to ovšem jediná podmínka. Věříme, že ve vesmíru jsou milióny nepadlých bezhříšných bytostí a přece nás žádná z nich nemohla zachránit od hříchu. Samotná bezhříšnost neopravňuje ke smíření hříšníka s Bohem. Naš Spasitel musel být také člověkem, musel přijmout plné lidství. Proč? Předně proto, že člověk zhřešil a propadl trestu smrti (Řím 6,23). Měl-li být zachráněn, musela být náhrada stejné hodnoty. Trest za hřích člověka musel nést člověk. Předobrazně to bylo ukázáno ve starozákonních symbolech spasení. Zachovat jméno, zachránit rod a

vykoupit majetek mohl v biblických dobách jen blízký příbuzný (3 Moj 25,25-27). Proto Pán Ježíš vzal na sebe plné lidství, stal se naším bratrem, podobným nám ve všem kromě hříchu. (Žid 2,17.18)

Přijetím lidství se Kristus stal podřízeným zákonu. Jako Bůh byl nezávislý a nad zákonem. Jedině on byl volný od požadavků zákona. Zákon je podřízen jemu, protože nic není vyššího než Bůh. Měl-li však zachovávat zákon pro nás (Řím 5,19), pak se musel stát podřízeným tomuto zákonu. „A když se naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podroběni.“ (Gal 4,4.5) Kristus se musel stát podrobeným zákonu, přestože to nebyl jeho původní stav. Stalo se tak přijetím lidství. Pak se také mohl stát i předmětem pokušení. Bůh nemůže být pokoušen (Jak 1,13).

Lidství propůjčilo Ježíši hroznou možnost umírat. Bůh je nesmrtelný, nikdy nemůže zemřít (1 Tim 6,16). Jak mohl věčný Kristus, jenž má život sám od sebe, zaplatit za nás cenu smrti? Jak mohl vydat svou duši na smrt místo odsouzeného hříšníka? (Iz 53,12) Jen proto, že se stal člověkem.

Lidství umožňuje Kristu být posledním Adamem (1 Kor 15,45). Jako byl první Adam plně lidský, tak měl být i ten poslední. Jen tak se mohl stát otcem a představitelem celého lidského pokolení. Co to má společného s naším spasením? Tak jako pád a smrt prvního Adama se staly příčinou pádu do hříchu a smrtelnosti všech lidí (Řím 5,12-19), tak v Kristu je dána všem možnost záchrany. Tělesně i ve vztahu k zákonu se Kristus postavil na naši lidskou úroveň. Zaplatil všechny pohledávky zákona, vypil hořký kalich trestu za hřích. Ačkoli se ničím neprovinil, nesl trest a nám dal možnost nového života. Ježíšovo lidství je nezbytnou podmínkou pro smíření. Protože přijal lidskou přirozenost, má jeho bezhříšnost pro nás význam.

NEZBYTNOST BOŽSTVÍ

Jen bezhříšná a plně lidská bytost má právo a možnost stát se naším zachráncem. Musíme ovšem dodat, že ani tyto dvě vlastnosti spolu nejsou dostatečné pro spasení člověka. Kdyby stačilo pouze bezhříšné lidství, pak by měl Bůh jistě jiné možnosti jak vykonat plán záchrany. Nemusel by dát svého jednorozměrného Syna. Snad mohl stvořit jiného Adama z prachu země, přesně tak bezhříšného jako byl první Adam před pádem. Ten by se mohl stát zachráncem lidstva. Ale bezhříšné lidství není dostatečné pro dilo smíření, protože mu schází božská moc. Odmítneme-li božství vtěleného Krista, stane se plán spasení plánem neúspěchu, naprosto neúčinným a nesmyslným. Čím přispívá

božství našeho Pána v plánu vykoupení? Jak uschopňuje Krista pro dilo záchrany?

Božství dává Kristu právo věnovat poslušnost a zásluhy někomu jinému. Žádná stvořená bytost nemůže svou poslušností přímo posloužit někomu jinému. Jednoduše proto, že všechny stvořené bytosti jsou povinny respektovat Boží zákon. To není zásluha, ale nutnost. Proto není možné, aby jedna stvořená bytost mohla získat nějaké zásluhy pro jinou. Největší dobro, jakého jsme schopni, je základním požadavkem zákona Božího. I kdybychom byli naprosto bezhříšní, nemohli bychom dát nic za své bližní. Splnili bychom pouze oprávněný požadavek zákona. Jedině bytost, která není ničím povinná, nijak vázána zákonem, mohla vykonat něco pro druhé. Pouze Bůh není podřízen zákonu, pouze on mohl svou dobrovolnou poslušností prospět hříšným lidem. I tato pravda byla předobrazně znázorněna symboly Starého zákona. Oběť musela být naprosto bez vady. Ale muselo to být také zvíře, „... na které by ještě jeho nebylo kladeno.“ (4 Moj 19,2) Nesmělo být nikdy podřízeno nějakému zákonu nebo povinnosti. Jen tak mohlo přiměřeně znázorňovat Krista. Kristus — Boží Syn — neměl žádnou povinnost k zákonu, proto mohl sloužit za nás, platit náš dluh.

Božství opravňovalo Pána Ježíše položit za nás život. Je pravdou, že již mnoho lidí položilo život ve snaze zachránit bližního. Známe mnoho takových příkladů. Na libereckém hřbitově je hrob mladého člověka. Zemřel, protože chtěl zachránit jiný život. Viděl, jak starší paní vstoupila do jízdni dráhy nákladního automobilu. Strhl ji zpět na chodník, ale sám přitom ztratil rovnováhu a upadl na silnici. Zachránil život před hroznou smrtí, ale za cenu vlastního života. Všechny podobné případy chápeme jako neštěstí, nehodu. Něco, s čím se nepočítalo, co se nemělo stát. Má člověk právo položit život dobrovolně za jiného člověka? Dát život pro uspokojení požadavků Božího zákona? Písmo svaté říká: Nikoli. Nemáme právo volně disponovat životem, protože nám nepatří. Je to Boží vlastnictví, člověku svěřené (1 Kor 6,19.20). Kristus je Bůh, má život sám v sobě, na nikom a ničím nezávislý. Mohl říci: „Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej zase vzal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc dát jej, a mám moc zase jej vzít...“ (Jan 10,17.18) Také o sobě prohlásil: „Já jsem vzkříšení a život...“ (Jan 11,25)

Jestliže zákon vyžaduje za hřích odplatu smrti, pak jen jediná bytost ve vesmíru měla právo obětovat svůj život za člověka — Syn Boží, Ježíš Kristus.

„Je totiž jeden Bůh

a jeden Prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako vykoupení za všechny, jako svědectví v určený čas.“ 1 Tim 2,5.6

Naším zachráncem nemůže být nikdo jiný, než plně vtělený Boží Syn. Bezhríšnost, lidství a božství — to jsou tři vlastnosti, jež Krista opravňují zastávat člověka. Použijeme-li symbolické mluvy z podobnosti o svatebním rouchu (Mat 22,1 - 13), pak bezhříšnost našeho Spasitele je podstatou, látkou šatu spravedlnosti, který Bůh udílí. Lidství vytváří roucho spravedlnosti na míru člověka. Božství dává Kristu právo přikrývat tímto dokonalým rouchem spravedlnosti kajícího hříšníka. Kristem nabízená a udělovaná spravedlnost není spravedlností čistého anděla, ale spravedlností Boží. „Toto, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (2 Kor 5,21)

Premýšlejme více o Kristu. Přicházíme zde sice do oblasti tajemství víry (1 Tim 3,16), ale čím více jej budeme poznávat, tím větší budeme mít jistotu, že nás opravdu může zachránit od hříchu, od zla a nejhoršího následku hříchu — smrti.

-kn-

SEDM SLOV Z KŘÍŽE

Slovo síly a útěchy

Jindřich Marcolla

Poslední slova, jež pronesl Kristus na kříži, jsou korunou a pečeti jeho životního poslání. Jsou prodchnuta láskou, důvěrou, oddaností a pokojem. Lukášovo vyprávění o událostech na Golgotě obsahuje poslední Ježíšovo slovo z kříže: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (Luk 23,46). Jiný evangelista napsal: „Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest. A nakloniv hlavu, skonal“ (Jan 19,30). Matouš líčí Ježíšovu smrt takto: „Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skonal“ (Mat 27,50). Jedině Lukášovo evangelium uvádí, co vlastně Ježíš zvolal velkým hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Neskončil tedy v rukou Božích nepřátel, ale v ruce Otcově.

Poslední Ježíšovo slovo zasluhuje zvláštní pozornost. O jednom znamenitém muži se vypráví, že na smrtelné posteli řekl svému synovci: „Přistup blíž a podívej se, jak umírá křesťan.“ Zda to bylo slovo moudré nebo nikoli, ponecháme stranou. Jisté však je, že pro smrtelníka je nepostradatelné, aby se naučil umírat. A to se nikde nemůže tak dobře naučit, jako při čtení zprávy o smrti Kristově. Toto poslední slovo z kříže nás ovšem učí nejenom umírat, ale obsahuje také lekci, jak žít. Musíme přiznat, že pro člověka je obojí důležité.

TAJEMSTVÍ JEŽÍŠOVA UMÍRÁNÍ

Tajemství Ježíšova umírání spočívá v jeho životě. Lidé, až na malé výjimky, umírají tak, jak žili. Smrt člověka nemění, ale pouze ho obnažuje. Ona ukazuje, kde je jeho srdce,

čím byla sycena jeho mysl a čím se zabýval ve svém myšlení. Ukazuje, které síly formovaly život umírajícího. Ten, kdo byl ve svém životě nepřející, závistivý a hašteřivý, sobecký, choullostivý a přecitlivělý, ten i svým posledním dechem hoře nařiká na svůj osud, který ho přemohl. Naproti tomu lidé srdnatí a důvěřující, vyrovnaní a vlídní, vyjadřují až do konce myšlenky plné důvěry a naděje.

Může se člověk naučit umírat? A může se člověk vůbec naučit žít? Balám, prorok „ze země východní“, pocházející snad až někde od Eufratu, při setkání s Božím lidem zvolal: „Ó, bych já umřel smrtí spravedlivých!“ (4 Moj 3,10) A jako odpověď na jeho přání, slyšíme: „Pozor měl na pobožného a viz upřímného, že takového člověka poslední věci jsou potěšeny“ (Žalm 37,37). Tato biblická svědectví doplníme výpovědí jednoho křesťana: „Mám již hodně přes padesát let a ne jednou jsem se ocitl u bran smrti a zakusil jsem, že naprosto nic nemůže odstranit hrůzy smrti. Pouze božská síla víry pomáhá odstranit hrůzy smrti a důvěra v Pána — Spasitele a Vykupitele — sílu mdlého ducha při rozhodujícím kroku do věčnosti. To dosvědčuji před Bohem.“

K umění umírání způsobem spravedlivých náleží ještě jedno. „Udělej pořizení o svém domě, protože umřeš...“ (Iz 38,1). Vždycky jsem v tomto výroku viděl jasnou a obsažnou řeč. Je to starý, pravý biblický výraz, který vyvěrá ze života a sahá hluboko do duše. Kromě zevního pořizení existuje také pořizení vnitřní, v duši. Pavel mluví o závěti a říká, „že smlouva závěti je platná při mrtvých“ (Zid 9,17). Jsme synové světa, a proto máme být i v těchto věcech moudří. Jsme také správci i hmotných věcí. Má křesťan napsat závěť? Ano, má, a to dokud je zdrav. „Bratři a sestry, smrt na vás nepřijde ani o den dříve, učinite-li závěť. Mějte na zřeteli, že to, co spravujete, je Božím vlastnictvím.“ (E. G. Whiteová)

JEŽÍŠOVA SMRT

Poslední slova umírajícího Ježíše jsou modlitbou. Ne všechna slova na kříži pronesená jsou modlitbou. Jedno bylo promluveno ke kajícímu lotru, druhé k Ježíšově matce a milovanému učedníkovi, třetí k vojínům, kteří ho ukřižovali. Avšak modlitba byla zřetelnou řečí jeho posledních hodin. Není to náhoda, že Kristovo poslední slovo byla modlitba.

Zatímco modlitba se hodí pro všechny doby, jsou případy, kdy je zvláště vhodná a přiléhavá. Tak například na ni nezapomínejme na sklonku každého dne, když uléháme ke spánku, který je obrazem smrti. Modleme se v nebezpečích a na cestách, a především v hodině smrti, kdy je potřebnější než kdykoli jindy.

Umírání bez Boha, to je smutný obraz. Modlitba v hodině smrti je ovšem něčím přirozeným jen pro toho, kdo se naučil modlit již ve svém životě. Ježíš tak činil po celý svůj život. V Ježíšových modlitbách se ožívá modlitba se láskou, která se nese jako ozvěna až k nám. Čím hruběji se k němu svět choval, tím jasněji plápolal tento žár lásky k Otci. Modlit se, to u něj znamenalo milovat. Svou lásku vyjadřoval slovy až do hodiny smrti, protože i zde ještě otvíral ústa k přímluvě.

Chceme-li, aby naše poslední slova byla modlitbou, pak se musíme začít modlit již nyní. Má-li Boží tvář ozářit naši poslední hodinu, pak se s Bohem musíme seznámit už nyní. A jestliže s Balámem říkáme: „Ó, bych umřel smrtí spravedlivého“, pak musíme už teď začít žít životem spravedlivých.

Poslední slovo umírajícího Krista je výrok Písma. Ježíš umíral s citátem žalmu na rtech: „V ruce tvé poručím ducha svého“ (Žalm 31,6). Je to jeden z tak zvaných pašijových žalmů a má se za to, že odříkávání tohoto výroku bylo součástí denní pobožnosti ve všech židovských domovech. Bylo-li tomu tak, pak je Ježíš znal a citoval od dětství. On znal dobře žalmů a mnohé z nich uměl zpívat z paměti. Jeho znalosti udivovaly učence v jeruzalémském chrámu, když mu bylo teprve dvanáct let.

Tento výrok ve chvíli smrti mohl také být odpovědí na posměšky kněží, kteří před několika minutami vykřikovali: „Spolehl se na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li za ním“ (Mat 27,43). Tím nevědomky vyplnili slova Žalmu 22, 8,9: „Všichni, kteří mne vidí, posmívají se mi, ošklebují se a hlavami potřásají, říkájce: Spolehl se na Hospodina, nechť ho vysvobodí, ať jej vytrhne, poněvadž se mu v něm zalíbilo.“

Když velký Lutherův pomocník Filip Melanchoton cítil, že se blíží smrt, dal si předčítat oblíbená místa bible. Mezi nimi byl také Jan 1,12: „Kterí pak koli přijali jej, dal jim moc syny Božími býti, těm kteří věří ve jméno jeho.“ Když to uslyšel, se zdviženými rukama zvolal: „Toto je stále přede mnou.“ Pak klesl na záda a s modlitbou na rtech upadl do spánku. Když se ještě jednou probíral, ptali se ho, zda má nějaké přání: „Pouze nebe!“ řekl tiše a usnul.

Písmo svaté a duchovní písně — zvláště večerní — jsou jakousi vysokou školou. Jsou odpovědí na otázku, zda se člověk může naučit umění umírat. Vědomí osamocení v hodině smrti přímo volá po silné lásce. Co zde může být vhodnějšího než slovo Písma!

Ježíš umírá se stejnou vírou, důvěrou a odevzdaností Bohu a jeho slovu, jakou se vyznačoval po celou dobu své činnosti a kterou se hájil proti všem útokům nepřítelů a jeho nástrojům.

Za zmínku ještě stojí, jakým způsobem Ježíš použil výroku žalmu. Především mu slovo „Otče“, jež použil v obou prosbách, které tvoří první a poslední ze sedmi slov promluvených na kříži. Hřích porušil synovský vztah k Bohu, ale Kristus přišel, aby jej opět navázal. A tak všichni, kteří jej přijmou, mohou s důvěrou přednášet své prosby slovy: „Otče náš, který jsi v nebesích.“ Po posledním slovu Ježíš spočinul v Otcově náručí. Snad myslel na další výrok: „V rukou tvých jsou časové moji“ (Žalm 31,16).

OTČE, DO TVÝCH RUKOU ODEVZDÁVÁM SVÉHO DUCHA

Stejná slova zazněla z úst nespočetných mužů a žen víry. Když umíral první křesťanský učedník Štěpán, mohli lidé z jeho úst slyšet: „Pane Ježíši, přijmi mého ducha!“ Pak poklekl a vykřikl hlasitě: „Pane, nepočítej jim tento hřích.“ Potom zesnul. (Sk 7,59,60) Apoštol Pavel projevil též toho ducha, když řekl, že denně umírá: „S Kristem ukřižován jsem. Živ jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Že pak nyní žijím v těle, u víře Syna Božího živ jsem, který zamiloval mne a vydal sebe samého za mne“ (Gal 2,20). Tím dokazuje, že setkání života se smrtí se neděje teprve na konci života. „Ať, nyní jest čas přihodit, ať, nyní dnové spasení“ (2 Kor 6,2). „Nyní“, to není stále, po celý život. Čas, který máme teď, v tomto okamžiku je jedinečný. Minuty, hodiny a dny, které odcítáme na hodinách a v kalendářích, to není prázdny čas, nýbrž čas naplněný milostí, možnostmi, příležitostmi a nadějemi. Člověk je může využít, ale může je i nechat nepoužity. Nesmí zapomínat, že obsahují i hodnoty jiných rozměrů. Nejsou pouhým časem, protože za závojem času je obsažena věčnost, ale jsou „časem spasení“. Člověk nemůže hostejně a netečně přihlížet, jak den za dnem ubíhá, neboť jeden z nich bude ten poslední, o němž nikdo neví, jak blízko je.

Jeden orientální mudrc radil: „Ctiň pokání den před svou smrtí.“ Jak ovšem poznáme tento den? Bůh nám jej nezjeví, protože si přeje, abychom se podle této rady řídili po všechny dny našeho života. A jelikož jsme stále pod hrozbou smrti, nemůžeme nikdy říci, že by spasení nebylo časové.

Pavel žil a umíral pod zorným úhlem takového poznání. Proto byl vždycky hotov setkat se se smrtí a položit i své tělo v „obět živou“. A když se naposled setkal s mučednickou smrtí, mohl říci: „Nebo já se již k tomu blížím, abych obětován byl, a čas rozdělení mého nastává. Boj výborný bojoval jsem, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. Již zatím odložena jest mi koruna spravedlnosti, kterou dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce, a netoliko mně, ale

i všechněm těm, kteří milují to slavné přísti jeho“ (2 Tim 4,6-8).

Podobná slova, jaká pronesl Ježíš a Štěpán, vyslovil při své mučednické smrti ve druhém století i Polykarp, starší sboru ve Smyrně. Mistr Jan Hus na hranici zvolal: „V ruce tvé poručím ducha svého, ó Kriste Ježíši, který jsi mne vykoupil.“

Johannes Gillhof (1861-1930) vypravuje o smrti matky, která měla jediného syna. V podstatě je to synova vzpomínka na matku. „V poslední době jsem často a dlouho sedával u jejího lůžka. Mnoho dobrého jsme si pověděli. V těchto týdnech jsem vlastně přišel sám k sobě a k poznání, že matka má vždycky pravdu, když hovoří ke svým dětem. Vyprávěla mi o svém dětství a řekla mi mnohé, o čem jsem dosud nic nevěděl. To, co mi vyprávěla, mohlo by právě tak dobře stát v žalmu. Když jsem pak byl venku u svého dobytka, s údivem jsem vzpomínal na její slova a zdálo se mi, jako bych ze svého nitra slyšel hlas: „Jakube, zde leží stará žena a chce umřít. Je to tvoje matka. a tys ji během jejího života nepoznal. Hleď, ať ji poznáš alespoň v umírání.“

Milý čtenáři, před tebou dnes neumírá ani tvůj otec nebo matka, ale Vykupitel, který tě miluje. Jestliže jsi ho nepoznal jako Spasitele v jeho životě, když seděl u lůžka v domě Jairovi, když stál nad hrobem Lazara, když žehnal chleby a nasýtil zástupy nebo když utíšil bouři, pak pozoruj alespoň jeho umírání. Snad se ti otevrou oči a poznáš, kdo to je. Snad přijdeš sám k sobě a zvoláš: Vždyť On umírá na mém místě!

Gillhofovo vyprávění pak pokračuje: „Když práce skončila a stmívalo se, seděl jsem zase u matčiny postele a držel její ruku. Bylo to slavnostní — jako v kostele, když vpředu na oltáři hoří obě svíce, poněvadž je večere Páně. „Jakube“, promluvil, „přečti mi něco z bible.“ Četl jsem jí vyprávění o Lazarovi. A když jsem dočetl, řekla: „Je tam ještě jeden žalm, který bych ráda znovu slyšela. Já už nevím, čím vlastně začíná, ale je tam něco o sobě a žni.“

„Už vím, maminko, je to Žalm 126,1: „Když zase vedl Hospodin zajaté Sionské, zdálo se nám to jako ve snách.“

„Slyším, synu.“ Dočetl jsem celý žalm, který končí slovy: „Ti, kteří se slzami rozsévají, s prospěvováním žítí budou. Sem i tam chodící lid s plácem rozsévá drahé símě, ale potom přijde, s plesáním snášeti bude snopy své.“

„Ale já nemám žádný snop“, zasteskla si maminka.

„Ano, maminko, podle toho tam všichni přijdeme s prázdnými rukama.“

Po chvíli mlčení znovu promluvil: „Přečti mi ze zpěvníku „Můj Ježíš jest mé žití“. Pak se pomodlila naší starou dětskou modlitbu: „Pomoz, Bože, v každé době, připrav mne pro věčnou radost a spásu v tobě.“

Když vyslovila „amen“, otočila hlavu trochu doleva, jakoby odtamtud někdo přicházel. A také přišel. Já jsem ho svými očima neviděl a ušima neslyšel. On však jako by ji vzal za ruku a ona tiše odešla.

Moje matka byla dělnice. Ale když myslím na její umírání, pak je v mém srdci vždy něco jemného, tichého a krásného, něco, co tam před tím nebylo. Napsat to nemohu a říci se to také nedá.

Nepoznal ji v životě, poznal ji ze způsobu, jakým umírala. Viděl, jaká moc formovala její život. Něco podobného se dělo v římském setníkovi, který pronesl poslední slovo pod křížem na Golgotě. Když doznělo poslední slovo Ježíšovo, ve chvíli, kdy se při zemetřování otvíraly hroby, otevřela se také setníkova duše, a jeho ústa vyjádřila to velké vyznání: „Tento člověk byl opravdu Syn Boží!“

Boží Syn! Bůh byl v něm. Poněvadž Kristus takto umíral, i pohan cítil, že Bůh existuje a tento trpěl jej zjevuje.

Sedmkrát jsme soustředili svůj pohled na umírajícího Božího Syna. Snažme se při pohledu na golgotský kříž, abychom i my mohli zemřít podobně jako ten velký Spravedlivý a aby naše dokonání bylo jako jeho.

J. M.

Dr. Josef Šimon

V našem seriálu jsme se již několikrát setkali se jménem Šimon. Jednak to bylo v úvodních kapitolách, kdy jsme vzpomínali na samé počátky adventního hnutí v Čechách. Prvními adventisty sedmého dne v naší vlasti se stali manželé Šimonovi z Nové Vsi u Roudnice nad Labem. A mezi průkopníky — kazatele se právem řadí i jejich syn Josef Šimon. Ten byl nejenom krátkou dobu kazatelem, ale do dějin adventního hnutí se zapsal jako feditel misijního ústavu v Loděnicích.

On sám ve svých pamětech vzpomíná na svého tatínka a jeho obětavou práci pro začínající práci církve. Narodil se v roce 1890 a když mu bylo šest let, odstěhovali se do Prahy, kde si jeho otec zařídil samostatný obchod. Bratr Šimon ve svých vzpomínkách píše, že jeho otec v Praze získal některé členy, se kterými se pak každou sobotu společně shromažďovali u Šimonů v bytě.

„Pamatuji se,“ vzpomíná dr. Šimon, „jak jsem jako šestiletý chlapec jednou plakal, že se rodiče se mnou dost neucili a že v sobotu nebudu umět správně odpovídat v sobotní škole. Každý den ráno i večer jsme mívali domácí pobožnost se zpěvem, čtením Božího slova a s modlitbou. Když byl tatínek na obchodních cestách, vedla pobožnost maminka. Nejednou s námi plakávala a vedla nás k Pánu Ježíši. Byly to naše nejšťastnější chvíle.“

Bratr Šimon také píše, jak již jako malý chlapec trpěl posměch pro Pána Ježíše: „Někdy jsme mívali shromáždění také u sestry Zajíčkové, a tak se nám některé děti smály, že máme „zaječí víru“. Často jsme byli ze školy vyprovázáni houfem dětí, které po nás házely kamení a pokřikovaly všelijaká hanlivá jména.“

S vlastními počátky biblické práce jsou spjaty počátky pražského sboru. V něm bratr Šimon začal působit od svého útlého mládí. Ve vzpomínkách dále uvádí: „V roce 1901 byl do Prahy poslán kazatel bratr J. P. Lorenz z Ameriky. Tento velmi dobrý německy mluvící bratr se ubytoval u mých rodičů... Aby mohli lépe rozvinout práci, najali s otcem sál ve vnitřní Praze — na Staroměstském náměstí. Protože tehdy byly povoleny pouze „domácí pobožnosti“, odstěhoval se můj otec přes zimní přednáškovou sezónu i se svou početnou rodinou do malinké kuchyňky vedle sálu. Bydleli jsme tedy v místnosti, která měla asi dvanáct čtverečních

metrů a navíc byla ve starém a vlhkém domě. Vzpomínám si, že nám voda tekla po stěnách...“

Když se po nějakém čase vrátil bratr Lorenz zpět do USA, vedl krátkou dobu pobožnosti otec... Až konečně přišel další kazatel, který právě opustil školu ve Friedensau. Byl to bratr Schimek. Ovšem i on asi po dvou letech z Prahy odešel, a tak se o shromáždění znovu staral otec. V té době jsem se již začal zapojovat do práce. To jsem byl již pokřtěn. (Pokřtil mne v dubnu 1905 bratr Mathe.)

Každý pátek večer jsme mívali modlitební shromáždění s biblickou úvahou a to jsem vždy vedl. Víím, že to pro mne byla dobrá škola.

Pak přišel do Prahy bratr Prillwitz z Berlína, do sboru byla získána mladá a vzdělaná sestra Bušínská, a tak jsme v roce 1906 začali vydávat časopis „Hlasatel pravdy“. Sestra Bušínská odjela do nakladatelství v Hamburku, aby tam časopis redigovala. Krátce předtím poslal otec do Hamburku svého zaměstnance bratra Tůmu, který u nás poznal Boží pravdu. Tam se vyučil sazečem, aby mohl pracovat na vydávání českých časopisů. Od otce to byla oběť, protože bratr Tůma byl jeho pravou rukou. Otec však vždy dával přednost potřebám díla Páně.“

Dále bratr Šimon vzpomíná, jak na první konferenci rakouského misijního pole (konané od 18.—22.12. 1907 v Praze) bylo věřícím položeno na srdce, aby se modlili o získání domácích kazatelů, kteří by kázali česky. Až do té doby zde totiž pracovali pouze kazatelé německy mluvící a to v době rostoucího národního uvědomění nemohlo přinést žádané výsledky. Obráceným věřícím to sice nevadilo, ale pro evangelizační práci to byla překážka.

„Pro obrácené a do sboru získané duše již neexistovala národnostní otázka,“ píše dr. Šimon. „Cítili jsme se zajedno se všemi věřícími na světě a v naší rodině byli často hosté i podporovatelé bratři a sestry z různých zemí. Nejednou se stalo, že jsme dostali dopis od některého kazatele z Německa, ve kterém nás žádal, zda bychom u nás nemohli zaměstnat některého bratra, který pro sobotu ztratí zaměstnání. Tak u nás pracovali bratři z Německa a dokonce i z Holandska. Když ve Vídni zemřela jedna sestra a zůstalo po ní pět sirotek, vzal si tatínek ke své již dosti početné rodině dvě z těchto dětí;

čtyřletou holčičku a desetiletého chlapce. Později tato moje nevlastní sestra odešla do biblické práce v Argentině.

Všem těmto dělníkům, kazatelům a hostům sloužila s velkou obětavostí naše drahá maminka. Co se pro všechny navrátila a napravala. O její obětavé službě ví jen dobrý Pán...

I když se otec musel těžce ohánět, aby zajistil potřebné živobytí, přece poslal svého nejstaršího syna Bohumila na kazatelskou školu do Friedensau. Ten se však po krátké době vrátil domů těžce nemocen. Také já bych byl rád šel studovat do Friedensau, ale bratrova nemoc mne donutila, abych otci pomáhal a nesl s ním starost o další sourozence. Až konečně v roce 1911 jsem nastoupil do biblické práce v Praze. Jak jsem byl vděčný, že mi Pán požehnal a hned v prvním čtvrtletí mi dal pět duší...

Bratrova nemoc však velmi vyčerpala otce, a proto jsem se musel vrátit domů a podílet se na jeho starostech. Ze svého kazatelského platu — 76 korun měsíčně — jsem ho totiž podporovat nemohl.

Pro práci v Božím díle jsem se opět uvolnil až po skončení vojenské služby. Dne 1. ledna 1914 jsem nastoupil jako biblický pracovník do Teplic. Znal jsem velmi dobře bibli, a proto mi bratři říkali, že jsem „živá konkordance“. Tato znalost mi byla velkou pomocí v práci, do které jsem šel jen s průpravou, kterou mi poskytl domov a sobotní škola.

Později jsem byl pověřen zřízením a vedením biblického semináře pro naše kazatele. Jsem Bohu vděčen, že s jeho pomocí jsem jich mohl připravit celou řadu pro jeho dílo nejenom u nás, ale i v Jugoslávii a Bulharsku.“

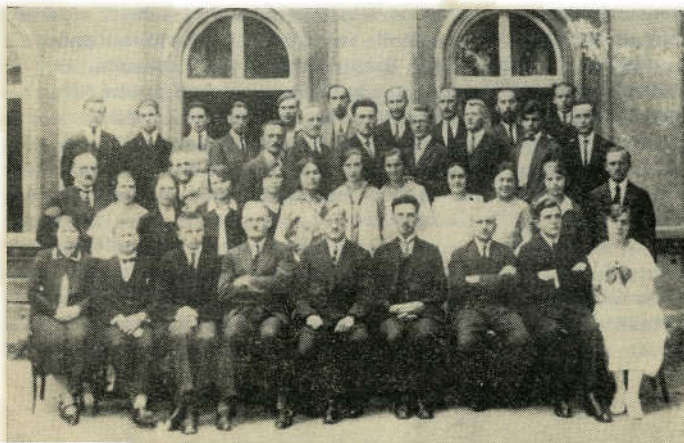
Bratr Šimon je ve svých vzpomínkách skromný. Je třeba ještě dodat, že navzdory všem překážkám, které se mu stavěly do cesty, doplňoval své vzdělání. V době, kdy byl feditel misijního ústavu v Loděnicích, vystudoval medicínu, aniž by zanedbal svoje povinnosti. Všichni, kteří na této škole studovali, mají na něho nejlepší vzpomínky. Po roce 1934, kdy byl ústav zrušen, pracoval bratr Šimon jako lékař, protože počítal s tím, že církev v budoucnosti otevře vlastní nemocnici nebo sanatorium, a proto chtěl získat praxi pro toto odvětví díla Božího. Pro nedostatek finančních prostředků v církvi a také vzhledem k válečnému událostem, se tento záměr již nikdy nemohl uskutečnit.

Po druhé světové válce byl bratr dr. Šimon lékařem v Kostomlatech u Nymburka a v Lysé nad Labem. Po delší nemoci zemřel v kolínské nemocnici v roce 1961.

Vzpomínku na bratra Šimona můžeme ukončit slovy Písma, která platí i o něm: „Neboť není nepravdivý Bůh, aby se zapomněl na práci vaši a na pracovitou lásku vaši, kteréž jste dokazovali ke jménu jeho, slouživše svatým...“ (Zid 6,10)

II. ročník misijní školy v Praze, ve Smečkách, v kreslárně školy „Urania“ (1922—1923)

Stojící zleva: s. M. Adamová, br. Pavel Raška, J. Hanina, J. Pravda, Fr. Prauschke, Vasil Čizmár
Sedící zleva: s. Kováčková, br. J. Šimon, M. H. Wentland, s. Beňovská

Misijní škola v Loděnicích v roce 1926
(br. J. Šimon třetí zprava)

Samaří — pod zbytky zdiva Herodesova paláce je ještě dnes vidět pozůstatky starého města Samaří.

SAMAŘÍ

Achabovo sídlo

Samaří, hlavní město severního izraelského království, bylo ve staré Palestině druhým nejdůležitějším městem. Předčil je, pokud jde o význam, pouze Jeruzalém, hlavní město jižního království judského. Sláva Samaří, jeho lesk a bohatství však pominuly, zatímco Jeruzalém je stále ještě velkým městem a přitahuje milióny křesťanů, židů a mohamedánů.

Cestovatel, který přijíždí po pěkné silnici z Jeruzaléma a blíží se k Samaří, spatří přímo před sebou rozlehlou rovinu, jež má tvar mísy. Tato rovina je obklopena horami, které se tyčí až do výše 450 metrů nad mořskou hladinou (jejich vrcholky je možno vidět od Středozemního moře) a v jejím středu se vypíná strmý kopec přes 100 metrů vysoký. Je to „hora Someron“, kterou koupil od Semera král Omri za dvě hřivny stříbra, aby na ní vystavěl své sídlo (1 Král 16,24).

Skutečnost, že Omri, Achabův otec, si vyvolil právě toto místo, svědčí o jeho prozíravosti, neboť Samaří mělo strategicky mimořádně výhodnou polohu. Kopec, na němž stálo toto město, byl tak vzdálen od okolních hor, že se ho nepřátelé nemohli tak snadno zmocnit. Samaří ve své historii pravděpodobně nikdy nebylo dobyto při prvním útoku, i když bylo vícekrát zabráno vojskem. Za doby proroka Elizea Samaří téměř přemohl Benadad, syrský král. Obyvatelstvo trpělo velkým nedostatkem potravy. Zachránil ho jen zázrak (2 Král 6,24 až 7,20). Dokonce i Asyřané, nesporně dokonali mistři ve starověkém vedení válek a v obléhací technice, mohli vniknout do Samaří teprve po tříletém obléhání roku 722 před Kristem. Tehdy město padlo patrně nedostatkem potravy a vody (2 Král 17,5,6).

NA ZMĚNY BOHATÁ HISTORIE SAMAŘÍ

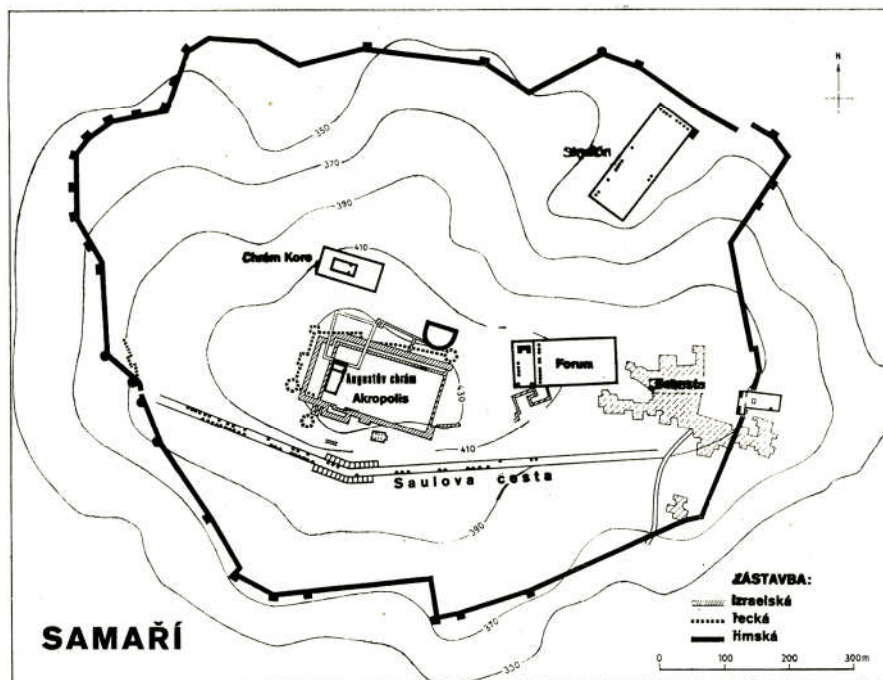
Zničením izraelského království neztratilo Samaří nikterak svůj význam. Jakmile se stalo asyrskou provincií, měl tam sídlo guvernér. Město se udrželo ještě po staletí, ačkoliv vícekrát změnilo svého pána: po Asyřanech patřilo Babyloňanům a pak Peršanům. Alexandr Veliký, po dobytí perské říše, nasadil do Samaří svého důvěrníka, kterého však obyvatelé zavraždili. Alexandr to městu těžce splatil tím, že se na jeho kopci usadili makedonští kolonisté.

Samaří přesto vzdorovalo i později, takže v dalších stoletích bylo vícekrát rozbořeno. Nejdříve ho zpusťil egyptský diadoch Ptolemaios (312 př. Kr.), pak antigonský král Demetrius Poliorket

(296 př. Kr.) a konečně makabejský král Jan Hyrkán z Judee (109 př. Kr.). Po znovuvybudování za římského místodržitele Gabinia (v letech 57 až 55 př. Kr.) zažilo největší rozkvět za Herodesa Velikého, jemuž toto město svědili Římané v roce 30 př. Kr. Herodes okrášlil město monumentálními budovami, z nichž nejnádhernější stavbou byl chrám vybudovaný k počtě císaře Augusta. Kromě toho nechal Herodes založit širokou alej se sloupovým řádem, která vedla napříč celým městem, směrem od západu na východ. Mnohé z těchto sloupů stojí ještě dosud a umožňují nám si představit, jak bylo tehdy toto město slavné.

Po dlouhou dobu se věřilo, že Jan Křtítel přišel o život v Samaří. Místem, kde byl sťat, byla ve skutečnosti pevnost Machaerus v jižní části východního Jordánska. Tak to popisuje židovský historik Josephus. Pevnost Machaerus se však nalézala na velmi odlehlém místě a nebyla snadno přístupná. Chodilo tam jen málo křesťanských poutníků. Z toho důvodu zřejmě lidové ústní podání přeložilo místo smrti Jana Křtitele na snadněji dosažitelné místo v západní Palestině.

Ústní podání, jež překládá smrt Jana Křtitele do Samaří, je historicky nepodložené, což dokazuje nejen výše uvedená zpráva Josephova, nýbrž to vyplývá i ze skutečnosti, že Herodes Antipas, který nechal popravu vykonat, v žádné době nevládl nad územím Samaří, nýbrž jako tetrarcha (čtvrták) spravoval jen Galileu a Zajordání. Samaří a Judea byly za doby Ježíše a Jana Křtitele pod vládou místodržitele Pontského Piláta. Přesto většina turistů, kteří celkem ani nejsou nějak zvlášť obeznámeni se starověkou historií, věří, že Jan Křtítel byl uvězněn a sťat ve vězení, jež je jim ukazováno v Samaří. Tato legenda je ostatně velmi stará, neboť již křižáci rytíři postavili v tomto městě kostel ke cti Janově. Dnes je to mešita. Kromě toho byla vykopána prastará kaple, v níž byla v raném středověku, dlouho před křižáckými výpravami, zachována památka tohoto světce.

POZÜSTATKY ZE STAROZÁKONNÍ DOBY

V Samaří mne ani tak nezajímaly zbytky hradeb, jež jsou uváděny do souvislosti se smrtí Jana Křtitele, jako spíše pozůstatky ze starozákonní doby. Dostaly se na denní světlo při dvou archeologických výpravách. První, vyslaná Harvardskou univerzitou, tam pracovala v letech 1908 až 1911. Zpočátku pod vedením D. G. Lyona, později pod vedením G. A. Reisnera a C. S. Fishera. Vykopali sutiny nádherných herodiánských staveb a našli obrovskou sochu Augusta, která se dnes nachází v Istanbulu. Nejdůležitější však byly nálezy zbytků nejranějších izraelských paláců králů Omriho a Achaba. Objevily se také části mohutného opevňovacího systému s kasematy a kromě toho prostorná vodní nádrž. Archeologové ji identifikovali jako „Samařský rybník“, u něhož byl umýván Achabův vůz potřísněný krví (1 Král 22,38).

Archeologům se poštěstilo najít velké množství popsaných střepech nádob — slavné samařské ostraky. Jedná se o zápisy, které pořídili královští výběrčí daní o tom, kolik oleje a vína přišlo do palácových zásobáren z různých částí říše. Papyrus a kůže byly jako psací materiál pro podobné každodenní záznamy příliš drahé, a proto se ve starověku pro ta-

kové účely často používalo hliněných střepech. Zprávy důležitého obsahu se psaly vždy na papyrus nebo na kůži. Je pochopitelné, že všechny záznamy takového druhu již dávno zetlely. Obsahově nedůležité poznámky byly naproti tomu psány na střepech a uchovávaly se v sutinách zřícenin. Škoda, že písaři ve starověku jen tak zřídka pracovali s hliněnými střepech! Kdyby byli na tomto trvanlivém materiálu častěji vyhotovili důležitější písemné doklady, byli by nám prokázali velkou službu. Pokud jde o obsah samařských ostrak (hliněných střepech), nejsou po historické stránce příliš důležité. Zaznamenávají jen, kolik džbánů vína a oleje dodali určití obyvatelé do královského paláce. Přesto bylo objevení těchto skrovných dokladů velmi významnou událostí. Protože Palestina nikdy neposkytla mnoho písemných památek ze starověku, jsou archeologové nadmíru radostní a šťastní pokaždé, když naleznou sebemenší text. Samařské střepech, jako originální doklady z 9. století př. Kr., přece jen vrhají trochu světla na jazyk, pravopis, gramatiku a písmo Izraele v době bezprostředně po Achabovi a Eliášovi. Svým obsahem s četnými jmény osob, jež se v nich vyskytují, poukazují především na náboženské poměry v zemi v době jejich sepsání.

NÁVYKY a VEDENÍ

Rozumní rodiče nemají přehnané požadavky na čistotu u těch docela malých dětí. Mohli by tak rušivě zasáhnout do jejich normálního vývoje. Sice se svědomitě starají o čistotu dítěte, ale nechají mu čas.

Jistá dětská lékařka k tomu píše: „Můžeme pravidelně denně čtyřikrát až pětkrát posadit dítě na nočník, ale nikdy to nedělejte násilím. Dost často se setkáváme s dětmi, které jsou k čistotě nuceny, ale pak mají odpor ke všemu, co s tím souvisí. Klade-li se příliš velký důraz na čistotu, pak získání tohoto návyku trvá obvykle déle, než když se mu nevěnuje tolik času. Totéž platí o zachování čistoty v noci. Máme zvyk budit dítě a dávat je ještě večer na nočník. Tím je dítě buzeno z nejlepšího spánku a učí se močit v polospánku. Je velký omyl, jestliže se domníváme, že tak déle vydrží suché, snad až do rána. V hlubokém spánku pracují totiž ledviny úplně jinak, a proto vylučují méně tekutiny a soustřeďují odpadové látky. Jen tenkrát, spíme-li neklidně, musíme i v noci několikrát vstát. Je proto důležité naučit dítě, aby spalo zdravým a hlubokým spánkem a nerušit je. Můžeme je pak ráno včas zavolat nebo dokonce vstane samo a tak nejjistěji zůstane suché“.

Dítě se může velmi záhy naučit ukládat na jedno místo svoje oblečení a mít je v pořádku. V jednom starém příběhu se vypráví o tom, jak jistý zločinec pod šibenici řekl: „Kdyby mne byl můj otec naučil pověsit si každý den vyčištěné šaty na věšák — tak bych zde teď nestál.“

A když ten příběh čteme celý, pak poznáme, jak onen muž upadal krůček za krůčkem do špatných návyků. Od pohození šatů postupovaly jeho zlozvyky na vše, co mu přišlo pod ruku.

První ranní pozdrav má velký vliv na náladu celého dne. My, rodiče, můžeme takovým srdečným „dobrý den“ nebo „dobré jitro“ připravit spolehlivou atmosféru. Dbejte, aby si také děti na to zvykly a nevstaly nebo neodešly spát jako zvířátka. Opravdová přívětivost a zdvořilost je olejem v soukolí lid-

ských vztahů.

Zpěv a domácí hudba jsou sluncem pro rodinu. Jaké obohacení to znamená pro vnitřní život dítěte, když je chová matka v náručí a zpívá mu. Má pak naději, že po letech uslyší zpěv vlastního dítěte. Pro mnohé jsou tyto chvíle nejkrásnějšími zážitky z dětských let. Hudba z různých reproduktorů je jen nedostatečnou náhradou za zpěv v rodině. Zpěv a dobrá hudba v domově jsou bezesporu nejsilnějšími zdroji spokojenosti, štěstí a zdraví.

„Zpěv je jeden z nejpůsobivějších prostředků, jak do srdce zasít duchovní pravdy. Jak často si vzpomene zoufalý a těžce zkoušený člověk na Boží slovo, když mu v uších zazní snad verš dětské písně. V oně chvíli pokušení ztrácí svou moc, život nalézá nový smysl a vlastní odvaha s radostí se přenáší na jiné lidi. Nezapomeňme nikdy na výchovnou hodnotu duchovního zpěvu. Ať ve vašem domově znějí více milé a čisté písně. Namísto hubování a napominání tam pak budou znít radostná povzbudivá a laskavá slova.“

(E. G. Whiteová)

V takovém domově patří i společné stolování k nejpříjemnějším chvílím dne. Kde vládne tento radostný a vděčný duch, není společný pobyt v rodinném stole zneužíván, aby se mluvilo zle o jiných lidech a kritizovaly se skutky bližních. Jen málo rodičů si uvědomuje, jak svou kritikou třeba učitelů, kazatelů nebo představených boží důvěru, bez níž není možný správný rozvoj charakteru.

Dítě si vytvoří špatný návyk a nevydrží u žádné práce a nic nedodělá, když je zbytečně a často odvoláváme od hry, do níž je zcela zabráněno. Hra je pro dítě tím, čím je pro nás dospělé uspokojivá činnost. K normálnímu vývoji potřebují děti radostné hry. Uznávejme jejich vlastnické právo na hračky, které jim náleží. Bez jejich souhlasu bychom s nimi neměli disponovat.

Při výběru hraček se nedejme okouzlit třpytem výkladních skříní, ale ptejme se, k čemu dítě hračku potřebuje. Především jsou to pomůcky k uspo-

kovení jeho touhy po činnosti a podnikání. Hračky dávají výbornou možnost napodobovat život dospělých. (Panenky, zvířátka ze dřeva nebo textilií, nářadí apod.). Mají to být takové hračky, aby ukojily dětskou zvědavost a objevitelské choutky. Dejte svým odrostlejším dětem jen velmi málo hotových hraček, ale poskytněte jim to, z čeho si hračky mohou vyrobit: papír, lepenku, dřevo, kov, lepidlo, hřebíky, šrouby, barvy a mnoho jiných věcí. K tomu přidejte i trochu vašeho času, nikoli abyste jim hračku vyrobili, ale poraďte jim, případně nabídněte pomoc, kdyby to bylo potřeba.

Opičí láska rodičů nevychová děti k dobrému, ale vede je přímo na šikmou plochu. Kdosi sepsal dvanáct pravidel, jak lze dítě připravit na dráhu zločince:

1. Již od nejútlejšího mládí splň svému dítěti každé jeho přání. Vyroste tak ve vědomí, že okolní svět je povinen se starat o jeho potřeby.
2. Pochyť-li zlá a nepěkná slova, směj se tomu. Bude mít dojem, že taková slova mají říz. Na ulici pochyť ještě další výrazy, které pak budou dopadat na tvou hlavu jako rány palicí.
3. Před dospělostí mu nevěštěj žádné pevné zásady, ale ať se samo rozhodne, co bude činit.
4. Chval své dítě v přítomnosti jiných a říkej mu, že je hezčí než ostatní děti.
5. Dítěti nic nevytýkej, abys v něm nevyvolal komplex viny. Když bude později

krást a podvádět, namluví si, že společnost je jeho nepřitelem a pronásleduje ho.

6. Všechno po něm uklízej: boty, knihy, šatstvo... Za dítě udelej, co můžeš, aby se naučilo všechnu práci přenechat jiným.
7. Dovol, ať čte, co chce. Vůbec se nestarej o to, co se usazuje v jeho duši.
8. Hádej se často v přítomnosti dětí. Tak budou nejlépe připraveny, aby jednou také měly zničené domovy.
9. Dej dítěti tolik peněz, kolik si žádá. Nedovol, aby se je naučilo samo vydělávat.
10. Okamžitě splň každé jeho přání ohledně jídla, pití a všeho ostatního, na co má chuť. Uspokoj hned každý jeho náznak po něčem.
11. Drž vždy se svým dítětem a stavěj se proti učitelům a sousedům, ať ví, že všichni jsou zaměřeni proti němu.
12. Když s ním pak vzniknou opravdové těžkosti, ospravedlňuj se těmito slovy: „Nikdy jsem s ním nic nesvedl, vždy s ním byly potíže.“

Děti cítí jako křivdu a jsou zmalomyslnělé, neuznáme-li jejich dětské snažení. Za války pomáhal malý chlapec při žních. Nikdy dosud takovou práci nekonal. S nejvyšším vypětím se mu podařilo docílit relativně dobré hodinové mzdy. Šťastný a hrdý přinesl domů matce svou první mzdu a tázal se jí, co všechno může za to pořídit. Aniž by ho matka alespoň slůvkem pochválila, řekla, že se nesmí domnívat, kdovíkolik peněz vy-

dělal. Nestačily by ani na zaplacení měsíčního nájmu. Tento chlapec ve svém dětském nerozumů nevěděl, jak je život drahý. Dokážeme se však vzít do pocitů tohoto chlapce?

Jistě jsme už slyšeli větu: „Mít čas pro svého životního druhu je víc, než mít pro něj peníze.“ Platí-li to mezi manželi, tím víc se to týká dětí. Jistá matka prožila silnou duševní tíseň, když mezi ní a její malou dcerkou došlo k rozhovoru, který lze zachytit slovy:

„Maminko, prosím tě, mohu jít k paní Uhlířové?“

„Pročpak, vždyť paní Uhlířová nemá žádné děti?“

„Já vím, maminko, ale paní Uhlířová je sama a má radost, kdykoli ji přijdu navštívit. Když spolu pracujeme, je to vždy takové hezké. Vypráví mi příběhy, zatímco sama pracuje. Když je s prací hotova, odloží pracovní zástěru a něco mi čte. Jsem vždy u ní velmi ráda. Víš, maminko, tebe mám také ráda, ale ty máš vždy tolik práce, že nikdy nemáš čas, abys mi něco vysvětlila, anebo abys mi vyprávěla příběhy.“

Něco takového už její dítě po

druhé říci nesmí. Pro dnešek dovolila matka dcerce odejít, ale tuto chvíli samoty využila k přemýšlení. Udělala si předsevzetí, že přistě to musí dělat lépe.

„Moje domácí povinnosti nesmím považovat za důležitější nežli blaho vlastního dítěte. Copak cizí lidé mají mou dcerku učit tomu, aby z ní byl užitečný člověk? Cožpak to není mou první povinností?“

Nemít čas pro děti, to se trpce vymstí. Mnohá matka jde do zaměstnání, aby pomohla svému muži koupit drahý vůz nebo postavit vlastní dům. Když to však posléze získá, může ztratit vlastní děti, které se vymknou jejímu vedení a jdou svou cestou.

Jsou i takové matky, které ve dne nemají čas na děti, ale když si je večer vedou z jeslí nebo ze školky domů, pak je rozmazluje a zahrnují „láskou“. Místo, aby rodiče dítěti dopřáli potřebný spánek, chtějí si je večer po práci trochu „užít“. Kupují jim drahé šaty, aby v nich dělaly parádu. Jaký je to paradox. Chtějí mít uspokojené děti, na které nemají jinak čas.

Jiní rodiče pracují a shánějí, aby se jejich děti měly lépe. Jistý pedagog k tomu výstižně

dokládá, jakých chyb se dopouštějí tito rodiče: „Ztotožňujeme se s našimi dětmi, duševně se s nimi stavíme do jedné roviny. Svá přání, zvláště pokud se týkají vnějšího způsobu života, přenášíme na své děti a domníváme se, že musejí být naší kopíí. Pak v nich prosazujeme osobní přání - a zdánlivě to děláme pro ně. Anebo se ve fantazii vžíváme do jejich života a chceme v nich znovu prožít vlastní dětství - tak jak jsme si to jako dospělí vysnili. Sami způsobujeme, že děti mají stále vyšší a vyšší nároky.“

Za druhé si rodiče často přejí, aby dětem udělali život lepší, a proto jim vyplňují všechna malá i velká přání. Tak chtějí zmírnit výčitky svědomí, že se jim jinak nevěnují. Pocítují jako křivdu, že jim nemohou dát, co by potřebovaly.

Otcové mají velkou odpovědnost věnovat něco ze svého času svým dětem. Cetli jsme o otci, který svému spolupracovníku podal list papíru, na němž bylo napsáno: „Na celý rok dopředu slibuji, že svému malému synkovi dám každý den jednu hodinu ze svého času. V této hodině si s ním chci hrát nebo povi-

dat o důležitých otázkách. Tento slib považuji za jednu z nejdůležitějších denních povinností.“ Pod tím byl podpis a datum.

„Poslouchej, to je dobré,“ říká kamarád, „tvůj kluk bude nadšený, až mu to dáš.“ Pak se zamyslel a dodal: „To mi připomíná jednu příhodu. Budu ti ji vyprávět. Před časem přišel za mnou mladý muž se služební záležitostmi. Znal jsem kdysi jeho otce a říkalo se, že má pěknou a spořádanou rodinu. Ale tento mladý muž na mne vůbec neudělal dobrý dojem. Zdálo se mi, že je silný pijan a ani jinak nevede spořádaný život. Rekl mi, že to s ním finančně vypadá špatně. Když jsem se ho tázal, proč to s ním tak dopadlo, když měl tak dobrého otce, zdálo se mi, že byl bolestně zasažen. Nato odpověděl: „Ano, to slyším od jiných lidí o svém otci, žel, já sám to říci nemohu. Byl tak zaneprázdňen svými pracovními povinnostmi, že nikdy na mne neměl čas. Nikdy mi nebyl kamarádem, nikdy mi nebyl přítelem. Vím o něm jen jedno, že vždy za mne platil všechny moje dluhy!“

Zamysli se, zda tento příběh nemá i tobě co říci. G. T.

PO STEZKÁCH BOŽÍ PRAVDY

Možnost spojení s Bohem

Miloslav Šustek

Písmo staré i nové smlouvy nás učí, že člověk má možnost spojit se s Bohem v modlitbě. Pán Ježíš praví: „Proste, a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlučte, a bude vám otevřeno!“ Matouš 7,7.

Milióny lidí neuznávají Boží svrchovanost a odmítají utíkat se k Bohu o pomoc. Neumějí se modlit a nechtějí se modlit. Někteří považují modlitbu za jakýsi zbytek pověry. Jiní dávají za pravdu Nietzschemu, že „je zahanbující se modlit“ a že tato praxe, určená zvláště slabým, dětem a ženám, nepřislouží zralým mužům.

Alexis Carrel, francouzský fyziolog a chirurg, který se zabýval transplantací a explantací, odpověděl na Nietzscheho výrok takto: „Není více zahanbující modlit se než pít nebo dýchat. Člověk potřebuje Boha, tak jako potřebuje vodu a kyslík.“

Modlitba je právem přirovnávána k dýchání. Můžeme žít celé týdny, aniž bychom jedli, můžeme žít několik dní bez pití; bez dýchání však je možno žít jen několik minut. Čím je dýchání pro fyzický život, tím je modlitba pro život náboženský, duchovní. Není nějakým nedůstojným činem člověka. Naopak, dodává mu důstojnost, kterou mu nezpřístupňuje žádná jiná činnost. „Člověk mohutní, když pokleká.“ Kdo padá na tvář před Bohem, umí stát rovně před lidmi. Modlitba mu přináší nebeskou pomoc, vytváří pro Boha opěrný bod v životě věřícího, ohnivý

keř, který dovoluje Bohu zjevit se a sdělovat člověku tajemství Boží vůle a nekonečné zdroje síly. Když člověk hledá Boha, když se modlí, dosahuje mravní velikosti. Modlitba je kulminacím bodem jeho činnosti. Na kolenou se nezříká ničeho ze své důstojnosti; naopak, v ní nalézá teprve sama sebe, v ní zoceluje své síly.

Co to vlastně znamená modlit se?

Modlit se znamená pozvednout celou svou bytost k Bohu a žádat jej, aby nás obohatil ze svého života, ze své milosti, ze své lásky, aby nám udělil nebeských sil, skrze které se staneme schopnými zvítězit nad silami zla.

Modlit se znamená vejít do myšlení Boha, jemu předložit své touhy a rozhodnutí, své radosti a strasti, své problémy a zneklidnění — a obdržet od něho světlo, které inspiruje naše myšlenky, osvíti naše slova a usměrní naše skutky.

Modlit se znamená lnout k Bohu více srdcem než rozumovou schopností a žádat jej o odpuštění, pomoc a sílu; znamená to cítit svou slabost a zvolat: „Již nemohu dále, Pane, vezmi na sebe mou tíhu života, předávám ti svůj život plný mdlob!“

Modlit se znamená uctívat, milovat a uznávat, že Bůh může všechno a my nic, že už nechceme jít sami, ale s ním a skrze něj, ke spasení a k životu. V modlitbě se duše povznáší vzhůru až k Bohu a Bůh v ní sestupuje až

k člověku. „V modlitbě člověk přichází k Bohu a Bůh vstupuje do něho.“

(A. Carrel)

Modlitba je dialogem mezi Bohem a námi

Modlitba, konverzace mezi Bohem a člověkem, dialog, ve kterém člověk mluví a Bůh odpovídá, předpokládá úzké spojení mezi oběma. V celé řadě náboženství věřící vyzývá božstvo kamenné, dřevěné či železné, které zůstává němé. Modlitba se tu stává neúčinným monologem. Avšak v křesťanském náboženství, tak jak je učil a prožíval Ježíš Kristus, modlitba je rozovor, tajuplný dialog, kde hlas Boží odpovídá hlasu věřícího. Je to dokonalé spojení, které se uskutečňuje mezi tím, kdo žádá a tím, kdo dává.

Modlitba, kromě toho že je dialogem, je ve skutečnosti i zápasem duše člověka s Bohem, bojem proti satanu, knížeti tohoto světa, bojem proti vlastnímu „já“, bojem mezi světem a temnotami. — Modlitba se v důsledku toho stává bitevním polem, kde člověk, brání se satanu, jenž se chce zmocnit jeho srdce, vysílá někdy své zoufalé volání k Bohu, aby od něho dosáhl vysvobození a pokoje.

Modlitba je tedy podmínkou našeho vítězství. Díky jí „Bůh je s námi“, v Emmanueli — Kristu nalézáme svého nepřemožitelného spojence. Máme takto k dispozici nejučinnější sílu, kterou může Bůh udělit člověku. „Modlitba je v ruce víry klíčem, který otevírá nebeské poklady, kde jsou skryty nekonečné zdroje všemohoucnosti.“ (E. G. Whiteová)

Ježíš je příkladem modlitebníka

On je velkým vzorem, který máme napodobovat v oblasti modlitby i ve všech dalších oblastech. Modlil se tak,

jak dýchal; nepřetržitě. Někdy celé noci strávil na modlitbě, zatím co jeho učedníci spali. Po dni tvrdé práce, velmi unaven tělesně i duševně, cítil potřebu obnovení sil. Odešel do ústraní, kde mohl mluvit se svým Otcem. Tam obdržel sílu, kterou potřeboval pro sebe a pro svou kázatelskou, učitelskou a lékařskou službu.

Nikdy se žádný člověk nemodlil tak jako Ježíš. On byl Slovo učiněné tělem, on byl modlitba učiněná skutkem. Jeho život byl životem činu, protože byl životem modlitby. V přenesených chvílích, kdy spasení lidstva bylo v sázce, vydal Otcí celou svou budoucnost a celou svou bytost; jeho modlitby byly lkáním, které bylo provázáno výkřiky a slzami. Například v zahradě Getsemanské „Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve“ (Luk 22,44). Nyní pokračuje ve svých modlitbách za lidstvo, v nebesích koná zástupné dílo ve prospěch těch, kteří v něm složili svou naději.

Učedníci měli často příležitost slyšet Ježíše, jak pozvedá svou duši k Bohu a hlavně měli možnost pozorovat předivné účinky jeho modliteb. Mohli srovnávat slabost svých vlastních modliteb s prosbami svého Mistra. Jednoho dne jeden z nich jej žádal: „Pane, nauč nás modlit se, jak tomu naučil své učedníky i Jan“ (Luk 11,1).

Ježíš dal učedníkům vzor modlitby —
„OTČE NÁŠ“

Modlitba Páně je vzorem pro všechny modlitby, souhrnem všeho, co můžeme moudře žádat od Boha. Modlitba Páně je zároveň tak jednoduchá, že se ji může modlit malé dítě, a zároveň tak bohatá, že obsahuje všechny milosti, které Bůh má v zásobě pro nás.

Tuto modlitbu jsme se modlili v dětství a cítili jsme její stálou svěžest. Když jsme dospěli, po různém bloudění jsme v ní našli útočiště. Když naše

světlo blikalo, našli jsme v ní nebeský plamen nadšení. Když se naše duše zmítala, modlitba Páně nás uvedla do tichého přístavu. Nejedna z nás by byla v životě ztroskotala, kdyby jej v dětství matka nebyla učila sepnout ručky a důvěrně volat: „Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé!“

Tato modlitba však má být pronášena v pokoře a upřímnosti. Každou z jejích vět se musíme modlit, a ne odříkávat. Mechanické opakování „Otčenáše“ nepřináší žádné požehnání. Zde platí slova Spasitelova: „Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov“ (Mat 6,7).

V duchu Kristově a podle jeho smýšlení máme pronášet jednotlivé prosby:

„Otče náš, který jsi v nebesích,
buď posvěceno tvé jméno.
Přiď tvé království.
Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.“

Náš denní chléb dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny, jako i my
jsme odpustili těm,
kdo se provinili proti nám.
A nevydej nás v pokušení,
ale vysvoboď nás od zlého.“

Matouš 6,9-13 (Nový překlad
Písma svatého)

„Vejdí do svého pokojíku!“

Ježíš dříve než dal učedníkům a světu vzor modliteb, ukázal hodnotu osobní pokorné a upřímné prosby a signalizoval nebezpečí formalismu a roztržitosti:

„A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otcí, který je v skrytosti; a tvůj Otec, který vidí v skrytosti, ti odplatí“ (Mat 6,5,6).

Všechny formy modlitby mají svou důležitost: modlitby veřejné, rodinné,

osobní; ale modlitby osobní a soukromé jsou pro věřícího nepostradatelné. Ježíš nás vyzývá, abychom vstoupili do pokojíku, to znamená, abychom se izolovali a soustředili; potom abychom zavřeli dveře; tím přerušíme kontakt se světem, zavřeme uši hluku země, abychom naslouchali jen Bohu. Máme se vzdálit nejen od zla, ale též od každého rozptýlení, jež nám překáží v soustředění se na Boha. Musíme být cele závislí na něm.

Slyšíme nejdříve jeho hlas, který nás musí stále ovládat. Nepospíchejme. Ztišme se v srdci, zastavme úplně zmatek našich rozporných myšlenek a představme se Bohu takoví, jací jsme — s touhou slyšet a přijmout jeho vzácné požehnání.

„Nebývej rychlý k mluvení, ani srdce tvé kvapně k vynášení slova před obličejem Božím, poněvadž Bůh jest na nebi, a ty na zemi; protož nechť jsou slova tvá nemnohá“ (Kaz 5,1).

Vzpomeňme si na marnotratného syna z podobenství, který „přišel sám k sobě“, slyšel hlas Boží a našel sílu povstat a vrátit se do otcovského domova.

Sami před Bohem, na kolenou nebo padnuvše na tvář před jeho majestátem, abychom lépe pozvedli svou duši, izolování od hluku zvenčí, abychom slyšeli hlas Otce, se zavřenými očima vůči lesku světa a s otevřenými očima k duchovnímu nebi, kde září hvězdy milosti, s prosebně složenými rukama, učeliví a toužící po posvěcení jsme ochotni vylít svou duši, otevřít své srdce, přelít svou úzkost do srdce Boha, který nás přijme, pozvedne a osvobodí.

Ježíš praví: „Modléce se nenásobte marná slova!“ Před Bohem nemá hodnotu počet slov; Bůh nepotřebuje proslovy, tím méně litanie, ve kterých opakujeme stovky týchž proseb. Jsou-li naše žádosti pronášeny v plné důvěře a upřímnosti, není třeba tutéž žádost stále opakovat, aby nás Bůh slyšel a vyslyšel. Mnoho se modlit neznamena ještě mnoho mluvit; v první řadě to znamená mnoho milovat.

Nemodlíme se proto, abychom Boha informovali. On ví lépe než my sami, co potřebujeme; je stále ochoten jednat v náš prospěch. Spasitel praví: „Váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte“ (Mat 6,8). „Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím více váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí“ (Mat 7,11).

Nemodlíme se proto, abychom přiměli Boha ke změně jeho plánů. Otevřeme mu pouze své srdce, pokořme se před ním, aby mohl slyšet náš hlas, prosíme jej, aby inspiroval naše žádosti, protože „ani sami nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním“ (Řím 8,26).

Budme vděční Bohu za to, že máme tak jedinečnou možnost spojit se s ním, s „Otcem nebeských světél, od něhož sestupuje každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování“ (Jak 1,17).

RECEPT NA ŠTĚSTÍ

Vezmi dvanáct dobrých zdravých měsíců, očisti je ode všech nenávistných a hořkých vzpomínek a zbav je vši závistivé zloby. Nenech na nich ani skvrnku špinavosti a malosti. Jedním slovem: dbej, aby tyto měsíce byly tak mladistvé a svěží, jakoby právě vyšly ještě horké z dílny času.

Rozděl každý měsíc na 30 stejných dílů a uprav každý den tímto způsobem: dej do každého 12 dílů lásky, 11 dílů trpělivosti, 10 dílů odvahy, 9 dílů práce, 8 dílů naděje, 7 dílů věrnosti, 6 dílů ušlechtilosti, 5 dílů dobroty, 4 díly odpočinku, 3 díly důvěry, 2 díly rozvahy, 1 díl dobře uváženého rozhodnutí. Přidej lžičku nadšení, trochu ušlechtilé zábavy a plný šálek dobré nálady. Dobře vše promíchej a upec ve vroucím žáru. Nezapomeň ozdobit kvítky úsměvu a větvičkami radosti.

Podávej s klidem, nezištností a upřímným veselím a pak budeš mít zaručeně:

ŠTASTNÝ ROK!

ZAPOMENUTÝ KRISTUS

*Když odejdu
a připravím vám místo,
zase přijdu ...*

Toužil jsem zpívat píseň vítězství, protože jsem poznal Mocnějšího než smrt. Naslouchal jsem v duchu chvalozpěvům vykoupěných, ale najednou se mi sevřelo hrdlo. Nechal jsem se přenést do nebe, a náhle se ocitám znovu na zemi. S Ježíšem na hoře proměnění bylo tak krásně, ale musíme se vrátit do údolí, kde jsou nemocní, trápení bolestmi, kde sami učedníci neumějí prosit, a nemohou proto nic obdržet. (Mat 17)

Čas vítězství ještě nepřišel. Červánky už vzházejí a v dálce na obzoru je vidět budoucí slávu, ale cesta, která k ní vede, je dosud zahalena tmou a plná překážek. A já, uprášený poutník, jdu tou nebezpečnou stezkou a celou svou bytostí se upínám ke světlu v dálce, jehož vzdálený odraz slabě ozařuje naše unavené obličej. Ale vzhůru, ještě nejsme u cíle!

Očekáváme nový, věčný život, ale naše radost není ještě dokonalá. Brzy, ale teď ještě ne! Čekáme, stále čekáme ...

„Až dokud, Pane?“ (Žalm 64; 74,10)

A nejen my očekáváme, ale „všecko stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až posavad ... i my sami v sobě lkáme, přijetí za syny očekávající, a tak vykoupění těla svého. Nebo naději spasení jsme.“ (Řím 8,22)

Žijeme ve světě plném slz, hořkosti, vzdechů, lítosti a zmařených tužeb, promarněných životů, země plná strachu z budoucnosti, hladu a nedostatku. A také žízň, strašné a nikdy neuhašené žízň po trvalém štěstí. Ale na této zemi je také touha po pokoji, silná touha po znovunalezení svědomí, pocit nedefinovatelného útlaku a potřeba osvobození. Jako by spoutané lidstvo vztahovalo ruce ze země k nebi, odkud přijde Vykupitel.

Vypadám možná jako pesimista. Já vím, jsou lidé, kteří berou život, jak přichází, kteří se všemu smejí, jsou radostní a vůbec užívají všeho, co se užít dá, na této ve skutečnosti smutné zemi. Ani by ji nechtěli hned tak opustit.

Je to pravda, jsou dva způsoby, jak se dívat na svět. Také mně se někdy zdá, že svět je krásný a mladý. Jsou jarní dny, kdy se vánek nového života dotýká polí a lesů. Zbytky sněhu zmizely a krásně se dýchá. Cerstvý vzduch voní pryskyřicí. A hedvábný dotek petráklů a fialek ... Člověk se zastaví, zrakem pohladí stromy, naslouchá nesmělým zvukům probouzejícího se života. A to všechno svým způsobem oslavuje štěstí života ...

Jenomže — to všechno umírá. A když vás napadne tahle myšlenka, veškerá radost se ztrácí.

Také my, dnes děti, zítra starci, brzy budeme znovu jen prach. Na zemi vyrostle nová generace, se svými dospělými a se svými novorozenci. A další a další — jen smrt je neúnavná. Všechno trpí a umírá. Tolik pláče a nářku. A ti, kteří nenařkají, trpí snad nejvíce.

Opusťte svou zemi, navštivte jiný kontinent. A co uvidíte? Písek vlhký od krve, vraždy na rohu ulice, násilí všeho druhu ve jménu nějakého ideálu rádobí humánního — a křik — a strach ...

A sama příroda se chvěje.

Škoda, že jsem si na to všechno vzpomněl v tom krásném jarním ránu. Ale vy byste

to také slyšeli, kdybyste položili ucho k zemi — na každém místě glóbu je slyšet přetěžké kroky zkázy.

Ale věřte mi, já chci slyšet ten válečný hlomoz, ten křik, žalující hlasy i nesmyslný smích, více politováníhodný než pláč, protože to všechno mi říká o nekonečném utrpení stvoření, jehož vzdech stoupá až k nebi.

Jen jedno volání v tomto hluku téměř zaniká: „Přijď království tvé.“

Kdo se chce posmívat, řekne, že zaslíbení Kristova návratu se nesplní, protože od smrti našich otců se nic nezměnilo. Mám na to jednu odpověď: „Jeho království přijde,“ protože věřím zaslíbení Toho, který se vrátí.

„Přijď království tvé!“ Ó, kdyby celá země tak volala k nebi, věřím, že Pán by se vrátil dnes večer.

* * *

Ježíš přijde. Čtu to ujištění v prorockých Písmu. Poznávám blízkost jeho příchodu z mnoha prorockých Daniele, z obrazů, které ukazují historii lidstva; také proto, že „rozmnoženo bude umění“. (Dan 2,35.44.45)

A nejen to. I křesťanský svět je mi známením, když vidím, že my, kteří máme být

solí země, žijeme někdy jako bychom byli ze světa. Upravujeme si pravdu, klameme bližního, cenou svědomí platíme za nepoctivé jednání. Bojím se, že máme tvárnost zbožnosti, ale ve skutečnosti ji zapíráme. A chceme-li se utěšovat, že jsme nikdy nekradli ani nezabili a že jsme konečně docela dobří ... jsme snad jen pohoršením těm, kteří skutečně chtějí jít úzkou cestou. Sám Pán hrozí, že povrchního křesťana „vyvrhne z úst“. (Zjev 3,16) A potom ještě bude Bůh chtít vědět, jestli umíme více poslouchat jej než lidi.

* * *

Ujištění o tom, že stojíme před druhým příchodem Páně, nacházíme také v Mistrových slovech: „Budete slyšet zajisté boje a pověsti bojů ... Povstane národ proti národu a království proti království, a budou hladové a morové a zemětřesení po místech.“ (Mat 24,6.7) „Patřte na fíkový strom i na všechna stromy. Když se již pučí, vídouce to, sami to znáte, že blízko jest již léto. Takž i vy, když uvidíte ano se tyto věci dějí, vězte, že blízko jest království Boží.“ (Luk 21,25-31)

* * *

Křesťané odjakživa obracejí zrak k nebi, protože očekávají.

Začalo to jednoho jarního dne na pahorku v Judstvu. On se právě začal od nich vzdalovat a učedníci zůstali sami, bez hnutí zraky upřené na malý obláček, který se již ztrácel. A dva neznámí jim přinesli božské poselství: „Muži Galilejští, co stojíte, hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž vzhůru vzat jest od vás do nebe, tak přijde, jak jste spatřili způsob jeho jdoucího do nebe.“ (Skut 1,11)

Potřebovali takové potěšení: Více než tři roky žili v jeho bezprostřední blízkosti. Nemůžeme si ani dobře představit, co všechno to znamenalo provázet jej každý den, sdílet jeho únavu, jeho radosti, naslouchat jeho důvěrným sdělením, cítit stisk jeho ruky, přijímat jeho sliby, cítit se u brány nebe. A najednou rozloučení!

Ale sám Ježíš jim dal zaslíbení: „Nermuť se srdce vaše; věřte-li v Boha, i ve mně věřte ... Zase přijdu.“ (Jan 14,1-3)

V Písmu čteme mnohokrát tento slib. Odešel, aby nám připravil místo (Jan 14,3) a potom se vrátí s nesmírnou slávou (Mat 24,30). Ježíš to opakoval také před Kaifášem, když se kněz ptal, jestli je Boží Syn nebo ne: „Ty jsi řekl ... Uzří Syna člověka sedícího na pravici moci Boží, a přicházejícího na oblacích nebeských.“ (Mat 26,64)

Podobně odpovídal na otázku znepokojených učedníků na Olivetské hoře: „Jako blesk vychází od východu slunce a ukazuje se až na západ, tak bude i příchod Syna člověka.“ (Mat 24,27)

„Tehdy se zjeví znamení Syna člověka na nebi, tehdy budou naříkat všechny kmeny země a spatří Syna člověka přicházejícího na nebeských oblacích s velkou mocí a slávou. I vyšle své anděly s hlučným troubením, aby shromáždili jeho vyvolené ze čtyř končin větrů, od jednoho konce nebes k druhému.“ (Mat 24,30.31)

Ježíš řekl: „Vrátím se“, a já patřím mezi ty, kteří prostě věří jeho slovu. Věřím, že můj Spasitel přijde. Věřím, že naše země bude svědkem událostí, které Kristus popsal. A to přesvědčení čerpám ze svatých Písem.

N. H.

Stáří jako poslání

Takovým lidem je stáří utrpením. Zapomněli se připravit, dát svému životu trvalý smysl a náplň. Kdo v mládí nezískal nic hodnotného, ten v pozdějším věku pozná, že mu schází poslání a cíl.

Údajně připadá na jeden tisíc pracujících téměř tři sta důchodců. Pozoruhodné je, že v tom velkém zástupu starších a starých lidí potkáváme tak málo těch, kteří vlastní zralost pozdních let. Takových, kteří nezažili, nezávidí mladšímu, ale poznali, že vlastně každý úsek života má svou zvláštní důstojnost a samozřejmě i své zvláštní poslání. Takové nedostatky prozrazují nepřipravenost na stáří. Kdyby se lidé více připravovali na životní podzim, nepotkávali bychom tolik starých, kteří chtějí dohnat mládí kosmetickými přípravky a operacemi, parukami a líčidly. Chtějí alespoň předstírat mládí, a stávají se maskami bez tváře.

Zestárnout, to není žádné umění. Ale jak už napsal starý Goethe, umění je stáří snášet. Hormony, různé injekce — nic nepomáhá. Pomůže jen včasná příprava na to, co přijde potom, aby člověk do stáří nevpadl jako do pastí. Dlouhý lidský život neudělal ještě nikoho moudrým. Jen vnitřně zpracované dojmy a zážitky napomáhají člověku dosáhnout zralosti. V této souvislosti je nutné znovu prověřit všechny životní hodnoty. Jen to, co ob stojí z hlediska věčnosti, má cenu, aby se zachovalo.

Starý člověk si musí najít místo v závětrí shonu denních událostí. Musí být nezávislý na názorech okolí, oproštěný od ješitnosti a zahledění do sebe. Heslo „dobře jíst a dobře pít“ nedá životnímu podvečeru hodnotu ani smysl.

Věk, který nazýváme „stáří“ je jednou etapou lidského života. Jako každý jiný úsek života má svou zvláštní tvář, atmosféru a rytmus, svoje radosti a strasti. My starší s bílými vlasy máme tak jako naši mladší lidští bratři a sestry své úkoly a poslání, které dávají našemu bytí smysl. Být starým je zrovna tak krásné a svaté poslání jako být mladým.

Stárnutí je úděl, který mají všichni lidé bez rozdílu. Rozdíl bývá jen v tom, jak kdo zvládne přechod do toho nového úseku života. Nezmění se přitom jen schopnosti těla, ale právě tak hluboké změny zasahují i život duševní. A právě tento přechod z plné činnosti do klidného období zaslouženého odpočinku a stáří vůbec, přináší s sebou mnohá úskalí. O tom svědčí dnešní medicína a dokazují to naše denní zkušenosti.

Většina dávných národů staré lidi velice ctíla pro jejich zkušenosti, vyrovnanost a moudrost. Dnes mnozí lidé považují stáří za neštěstí. Přízeň a obdiv světa patří mládeži. Člověk překročí magickou hranici šedesáti let, stane se důchodcem a začíná mít pocit, že je bezvýznamný a bezcenný. Jsou však ještě docela jiné hodnoty člověka, které se nedají měřit množstvím a kvalitou vykonané práce. Je to cesta do svého nitra. To, co z hlediska těla chápeme jako sestup a chátování, má být z hlediska lidské osobnosti zráním a cestou k dokonalosti.

Posuzovat stáří je velmi relativní. Ti, kdo se věnují tvořivé činnosti dosahují právě až v podzimním věku své největší zralosti. O stáří nerozhoduje ani tolik skutečný počet let, jako spíše tělesný a duševní stav člověka.

Dnes existují třicetiletí starci, ale také osmdesátiletí mladíci, kteří udržují svou vitalitu činností. Samozřejmě nechtějme více, než kolik je možné. Ale ostatně, to platí pro každý lidský věk.

Tělesný i duševní stav člověka není přímo vázán k počtu let. Mnozí mají odejít na odpočinek a přitom jsou plni elánu a síly. Je samozřejmé, že takovým lidem slovo stáří nahání hrůzu. Spojují s ním ztrátu vážnosti a vlivu. Mají dojem, že se musejí stáhnout do ústraní, být mimo veškeré dění, žít životem bez smyslu a cíle, přestoupit do jakéhosi „světa starých“.

I když se člověk stane důchodcem, může dát plný průchod tvořivým silám, prožívat radosti života, jako kdyby mu bylo třicet. Samozřejmě jsou to už jiné zájmy a jiné radosti. Stárnoucí člověk má stále mnoho možností plně se podílet na životě. Komu se

to podaří, pro toho není podzim života jen stínem, ale úplně novým zážitkem s osobní krásou a zvláštními radostmi.

Naše zaměření ve stáří závisí na tom, zdali máme výhled a naději, která sahá až za hrob. Kdo žije naprosto bez perspektivy, tomu se stáří stane břemenem. Kdo očekává setkání s Bohem a jednou přechod do věčnosti, ten musí stáří využít jako dobu plodné přípravy. Svůj životní podvečer může prožít radostně, protože poznal smysl svého života a těší se na setkání s Pánem. O takových lidech platí slova Žalmu 92,15: „Ještě i v šedinách ovoce poneseš, spanilí a zelení budou.“ E. S.

NAŠEL JSEM

RUBEN ŽUREK

Od oné chvíle již uplynulo mnoho dlouhých let, ale přesto si na ni stále živě vzpomínám. Moji pozornost tenkrát upoutalo vysílání rozhlasu, v němž hlasatel neustále četl jakási jména. Zaposlouchal jsem se pozorněji a porozuměl jsem, že uváděné osoby se za války ztratily a jejich příbuzní je ještě po letech pomocí rozhlasu hledali. Dlouho o nich nic neslyšeli, a přece se nevzdávali naděje. Stále očekávali chvíli, kdy se s nimi přece budou moci setkat.

Při tom vysílání mne tenkrát napadlo, že vlastně my všichni jsme takoví ztracení členové té velké nebeské rodiny. Byla doba, kdy byly nenarušené vztahy. Lidé měli spojení jak s Otcem, tak i s ostatními členy této rodiny, jejíž soulad a štěstí nic nerušilo. Jednoho dne však přišel hřích, který člověka odloučil od Boha. Tak se stalo, že jsme se ztratili z nebeské rodiny. Bůh však nikdy nebyl lhostejný k našemu zbloudění, a proto nás začal hledat. Ježíš Kristus se stal ztělesněním Boží touhy po člověku. Jako Boží Syn na sebe vzal lidské tělo a přišel na zemi, aby do zvaných lidských srdcí vlil tu nejkrásnější naději: „Neboť Syn člověka přišel vyhledat a zachránit, co je ztraceno.“ (Luk 19,10)

Proto přišel v lidském těle, abychom svým zrakem mohli vidět, jak velice nás miluje a jak po nás touží. On, Král vesmíru, zanechal nesčíslné světy, aby mohl hledat nás. Sám tento čin zdůvodňuje slovy: „Kdo z vás, když má sto ovec a jednu z nich ztratí, nezanechá těch devětaadesát na poušti a nepůjde za ztracenou, až ji naleznou?“ (Luk 15,4) Tímto podobenstvím dal najevo, za jak důležité hledání člověka považuje a kolik upřímné a obětavé lásky vkládá do své snahy zachránit lidi.

Bůh však ví, že opravdu šťastné může být jen setkání těch, kteří se vzájemně hledali. Proto nám oznámil, že „s nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byli-li by kdo rozumný a hledající Boha“. (Žalm 14,2)

Lidé se tedy navzájem hledají. Může se ovšem někdy stát, že někdo je hledán, ale nepřeje si být nalezen. Chce zůstat nezvěstný. Kdybychom se stejně chovali i my před Bohem, pak by jeho snaha o naši záchranu zůstala bezvýsledná. Ne proto, že by se nám podařilo skrýt se před ním, ale jelikož bez našeho chtění a proti naší vůli nás domů přivést nemůže. Z toho důvodu nás tak důrazně vyzývá: „Hledejte nejprve království Boží a jeho spravedlnost.“ (Mat 6, 33) Naše hledání Boha a je-

ho nebeského království nemá tedy být pouhým okrasným přívěskem života, ale prvořadou záležitostí. Hledání Boha máme věnovat svoje nejlepší síly, nejlepší schopnosti a nejlepší prostředky.

Proto se každý, kdo touží po návratu do nebeské rodiny, podobá člověku, který našel poklad v poli a který prodává všechno své jmění, jen aby si ono pole, na němž je poklad ukryt, mohl koupit. Je podobný kupci, hledajícímu vzácné perly, který našel jednu, na jejíž zakoupení věnuje všechno, co má. (Mat 13, 44-46)

Často se stává, že lidé ve svém srdci dlouhé roky nosí obraz něčeho, po čem touží. Mají svůj ideál, který před nimi vystupuje jako mlhavá silueta vysněné krásy. Představu mají, ale skutečnost nemohou nalézt. Boží království však není nedosažitelná a v mlze se rozplývající vídina. Když se Bůh mocným způsobem dotkl srdce Jana Kalvína, pak tento velký reformátor mocně zvolal: „Našel jsem!“ A pak znovu, skloněn nad svou bibli se slzami v očích, hluboce pohnut a s vděkem v srdci opakoval: „Našel jsem, našel jsem!“

Každý, kdo s Boží pomocí našel v Kristu svého Spasitele a kdo poznal nebeského Otce, je také připraven podstoupit cestu k nebeskému domovu. Po nalezení totiž ještě následuje boj o získání. Po svém obrácení apoštol Pavel prohlásil: „Ne bych již dosáhl, aneb již dokonalým byl, ale snažně běžím, zda bych i uchvátiti mohl...“ (Fil 3,12) Pavel bojoval, protože věděl, že nalezené je také možno ztratit. A v tom je varování i pro nás.

Někteří věřící stavějí celou svoji křesťanskou zkušenost na počáteční chvíli „nalezení“. Odvolávají se na své pocity při obrácení a jsou při tom přesvědčeni, že od oné chvíle patří k nebeské rodině, z níž je již nikdo nemůže vytrhnout. Písmo svaté nás však důrazně upozorňuje na nutnost vytrvalosti v boji o věčný život. Svým neposlušným a neopatrným jednáním můžeme nalezení znovu ztratit.

Hledejme proto spojení s nebeským Otcem a jeho věčným domovem. Podle rady Pána Ježíše, hledejme ho „nejprve“. Hledejme ho — jak praví prorok Izaiáš — „pokud může nalezen být“. (55,6) Dnes stále ještě zaznívá jeho milostivý hlas. Nemeškej a ozvi se. Odpověz mu slovy hledající Boží církve, jak nám ji v Božím Slově představuje Píseň Šalomounova: „Našla jsem toho, kterého miluje duše má. Chopila jsem ho, aniž ho pustím.“ (3,4)

VY SE PTÁTE my odpovídáme

KŘEŠTAN A PĚČE O HROB

Byl bych rád, kdybyste mně mohli odpovědět na můj zvláštní dotaz. Jak má podle Pisma svatého správně vypadat postoj křesťana k udržování hrobů, stavění pomníků, zdobení květinami a používání svíček. Také bych rád věděl, je-li biblické modlit se za zemřelé. S. S.

Pochování do země nebo do skalního hrobu se v biblických dobách považovalo za poslední službu prokázanou mrtvému. (Kaz 6,3) Naproti tomu nepohřbení bylo vyjádřením

pohrdání a zneuctění. (2 Král 9,10; Jer 7,33)

I křesťané se chovají s pietou ke svým mrtvým; důstojně je pochovávají a pak pečují o poslední útočiště jejich tělesné schránky. Existuje však otázka, zdali dnešní křesťanská praxe je vždy v souladu s křesťanskou vírou. Shora uvedený dotaz se nejdříve ptá na udržování hrobů, stavění pomníků, zdobení květinami a používání svíček.

Písmo svaté se vysloveně nevyjadřuje proti udržování hrobů. Kristova řeč z Mat 23,29: „Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, nebo vzděláváte hroby proroků a ozdobujete hroby spravedlivých,“ neodsuzuje skutek jako takový, ale pouze to, že tento jejich čin byl pokrytecký, vypočítaný na obdiv a bez dalších důsledků v životě. Křesťanský hrob má určitě být udržovaný. Zanedbaný hrob svědčí o nedostatku piety a hrob — květinová výstava zase o kultu mrtvých. Dodatečnou péči o poslední útočiště zemřelého nemůžeme změnit to, co jsme svým jednáním s živým pokazili. Vztah k živému Bohu a k živým lidem musí být důkazem lítosti nad chybnou minulostí. Bůh chce, abychom své

prostředky, svůj čas a své srdce dali do služby těm, kteří z toho budou mít větší užitek. A to určitě nejsou naší draží zensulí, ale lidé kolem nás.

O svíčkách bible naprosto mlčí. Ať už se jedná o svíčky jako pomůcky pobožnosti novozákonní církve nebo o svíčky jako němé strážce při hrobech. Používání svíček je pohanského původu a začalo do církve vnikat zejména ve 4. století.

Modlit se za mrtvé není rovněž správné. Nezálzei na tom, zdali tak činíme v modlitebně, doma nebo u hrobu. Na jejich věčném údělu už nic nemůžeme změnit; budou posuzováni podle toho, jak věřili a žili. (Řím 3,24; Kaz 12,1-7.13.14; 2 Kor 5,10) Mrtví spí a očekávají buď vzkříšení k životu (při druhém Kristově příchodu; 1 Tes 4,15-18), anebo vzkříšení k odsouzení (na konci milénia; Zj 20. kap.).

Kdo se dobrovolně oddává smutku nad odchodem milého a nedoufá ve svém Bohu, může být velmi zmalomyslněn a dokonce pohlcen pohanským kultem mrtvých v křesťanském provedení.

PLATÍ ČI NEPLATÍ?

Měl jsem za sebou dlouhý pracovní den. Vyřizoval jsem důležitý úkol ve vzdáleném městě. Napadlo mne, že podle jízdního řádu bych mohl ještě stihnout poslední večerní vlak domů. Spěchal jsem k nádraží. Brzy jsem našel příslušné nástupiště, kde měl stát vlak k další cestě. Za malou chvíli jsem zneklidněl. Mimo mne tam nikdo nečekal. Také osvětlení bylo jen velmi sporé. Uplynula i doba odjezdu, uvedená v jízdním řádu, ale vlak nikde. Mýlil jsem se? Ne, podle jízdního řádu měl vlak jet. Posléze jsem šel do informační kanceláře, kde se mi dostalo vysvětlení. Vzhledem k důležitým stavebním pracím, musela být změněna doba odjezdu. Přišel jsem pozdě, protože jízdní řád byl neplatný. Neplatný!

Každým rokem ztrácí jízdní řád svou platnost, a vydává se nový. Kdo by si plánoval cestu na základě starého, neplatného jízdního řádu? Také cestovní mapy ztrácejí svou platnost. Tam, kde se provádějí stavební práce, je cesta uzavřena a zřizuje se objížďka. Mnohá nařízení se stávají neplatná, protože se mění předpoklady. Dokonce i peníze ztratí někdy svou platnost. „Neplatná“, řekl mi jednou průvodčí v autobuse, když jsem mu omylem předložil prošlou jízdenku. Mnohé doklady se stanou neplatnými, neprodloužíme-li jejich platnost. Je vůbec něco, co neztrácí platnost?

Dva mladí lidé měli svatbu. Při odstavkách slyšeli slova z Pisma svatého, která řekla Rut ke své tchyni Noémi: „Nenuť mne, abych tě opustiti a od tebe odejiti měla. Nebo kamž se koli obrátíš, půjdu, a kdekoli bydliti budeš, i já bydleti budu; lid tvůj, lid můj a Bůh tvůj, Bůh můj. Kdekoli umřeš, umru, a tu pochována budu. Toto mi učí Hospodin, a toto přidej, že toliko smrt rozdělí mně od tebe.“ (Rut 1,16.17) Čím byla těmto lidem kniha, která byla psána v rozmezí 1500 let před narozením Krista až do 100 let po jeho narození? Za nějakou dobu po svatbě navštívil diakon mladý pár. Zastihl jen ženu. Během rozhovoru se tázal mladé ženy, zdali má bibli. Po chvíli trapného mlčení přišla odpověď: „Bibli? Ano, máme bibli. Ale ta je už stará.

Platí ještě vůbec?“

Jak bychom odpověděli my? Je pro nás bible knihou, jejíž platnost trvá? Je to skutečně stará kniha! Také tehdy, je-li svázána do kůže, zdobená zlatou ořízkou a tištěna na tenoučkém papíře. Vnější hlediska neurčují její trvalou hodnotu a platnost. Rozhodující je její obsah.

Až do vynálezu knihtisku v 15. století byla bible vzácnou a drahou knihou. Slovo za slovem musela být opisována ručně. Nelze se proto divit, že v raném středověku měla bible cenu pěkného pozemku. Kdo si chce dnes koupit bibli, nepotřebuje k tomu více peněz, než kolik by dal za vstupenku do koncertní síně. Bible, neboli „kniha, která mluví“, jak ji jednou plný údivu nazval člověk, který ji četl poprvé, je dnes tištěna v mnoha jazycích. Je knihou, která si uchovává svou platnost v každé době.

Zmínili jsme se, že se i peníze mohou stát neplatnými. Apoštol Pavel psal věřícím v Korintu: „Nebo koupení jste za mzdu. Oslavujtež tedy Boha tělem svým i duchem svým, kteréžto věci Boží jsou.“ (1 Kor 6,20) Příjemci tohoto listu rozuměli ve své době velmi dobře, co to znamená být vykoupen. Otroci měli za určitých předpokladů možnost vykoupit si peníze svobodu. Rok za rokem strádali peníze, až měli pohromadě patřičnou sumu. Bylo ovšem možné, že při změně panovníka nastrádané peníze ztratily svou platnost.

Dosud existuje otroctví — otroctví hříchu — do něhož jsme vtaženi všichni. Toužíme po svobodě. Ale k vykoupění pozemská platidla nepomohou. Pavlova slova: „Nebo koupení jste za mzdu“ ukazují na obět, kterou Syn člověka přinesl pro lidi, aby je vykoupil z otroctví hříchu. Proto napsal apoštol Petr: „Vědouce, že ne porušitelnými věcmi, stříbrem neb zlatem, vykoupení jste z marného svého obcování toho, od otců vydaného, ale drahou krví jakožto Beránka nevinného a neposkvrněného, Krista.“ (1 Petr 1,18.19)

Stálou platnost si uchovává také zákon Boží. V Žalmu 19,8 je napsáno: „Zákon Hospodinův je dokonalý, občerstvující duši.“ Rostlina, která obra-

cí své listy ke slunci, je poddána zákonu, jehož vydavatelem je Stvořitel. Kámen, který z naší ruky padá k zemi, je právě tak poddán určitému zákonu. Pták, který na podzim nastupuje svůj let k jihu, je veden zákonem, který do něj vložil Bůh. Nikdo nedokáže zrušit působení těchto zákonů. Jejich platnost je stálá. To platí i o desateru, zákonu, který dal Bůh lidem. Bůh osvědčuje: „Neposkvrním smlouvy své, a toho, což vyšlo z úst mých, nezměním.“ (Žalm 89,35) Co neudělá on, nemůže provést ani člověk. Námitka, že Ježíš zrušil zákon platnosti, je mylná. V kázání na hoře ukázal Kristus duchovní hloubku Božích přikázání. O jejich trvalé platnosti řekl toto: „Nedomnívejte se, že bych přišel rušit zákona aneb proroků. Nepřišel jsem rušit, ale naplnit. Amen zajisté pravím vám: Dokudž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puntík nepomine ze zákona, až se všechny věci stanou.“ (Mat 5,17.18)

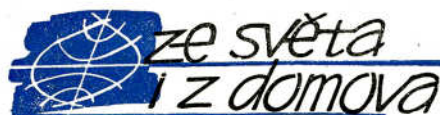
Jdeme správným směrem, když se držíme Ježíšova přikazu, který dal své církvi: „Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všechno, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa.“ (Mat 28,19.20) Tento přikaz platí pro nás právě tak jako platil pro učedníky. Ježíšovo „Jdi!“ nás volá k službě.

K Ježíši přišel člověk, který znal dobře zákon Boží a tázal se ho, co má dělat, aby získal život věčný. (Luk 10, 25) Kristus poznal, že je to léčka. Odpověděl zákoníkovi podobenstvím. Jakýsi člověk upadl mezi lotry. Kolem prošli kněz a levita. Teprve Samaritán, příslušník pohrdaného národa, se smiňoval nad nešťastníkem. Pán Ježíš dal zákoníkovi otázku, kdo z těch tří se projevil jako bližní. Odpověď zněla: „Ten, který mu učinil milosrdenství.“ Nato Ježíš pokračoval: „Jdi i ty a učin totéž.“ (Luk 10,36.37)

Pole působnosti pro činnorodou lásku leží v naší těsné blízkosti. Vyžaduje od nás práci, která je působena nezištností a obětavostí. Ve Starém zákoně je psáno: „Jestliže bys ušel vola aneb dobytce bratra svého, an bloudíš, nepomineš jich, ale přiveď je až k bratru svému.“ (5 Moj 22,1) Taková služba bližnímu se zdá zcela samozřejmá. Jak se však stavíme k slovům: „Trefil-li bys na vola nepřítele svého neb osla jeho, an bloudíš, obrátíš a dovedeš ho k němu.“ (2 Moj 23,4)

Vraťme se k otázce oně mladé manželky: „Platí ještě vůbec?“ Na to odpovídá Písmo svaté: „Usychá tráva, květ prší, ale slovo Boha našeho zůstává na věky.“ (Iz 40,8) A protože naše víra je ze slyšení a slyšení skrze slovo Boží, řekněme s hrabětem Zinzendorfem, ochráncem Komenského a pronásledovanému Jednoty bratrské: „Kdyby tvé slovo nemělo platit, na čem by byla založena víra? Netoužím po ničem jiném tolik, jen abych plnil tvé Slovo.“

R. H.

NOVÝ PŘEDSEDA
GENERÁLNÍ KONFERENCE
CÍRKVE ADVENTISTŮ
SEDMÉHO DNE

Předseda Generální konference R. H. Pierson podal na výročním jednání výboru GK, které se uskutečnilo v říjnu 1978 ve Washingtonu, D. C., demisi ze své funkce. Bratr R. H. Pierson zdůvodnil své rozhodnutí naléháním lékařů, kteří ho již několikrát upozorňovali, že v zájmu jeho zdraví nebude možné, aby zastával tuto odpovědnost do roku 1980, kdy končí funkční období. Bratr byl zvolen poprvé presidentem GK v roce 1966 a zastával tuto funkci plných 12 let. Jako předseda GK navštívil v roce 1969 a 1975 také Československo, kde se mu dostalo srdečného přijetí. Při různých setkáních s předsedou církve v ČSSR Oldřichem Sládkem vždycky na své návštěvy u nás vděčně vzpomínal. Je jisté, že v letech jeho předsednictví dosáhla církev adventistů s. d. ve světě značného rozmachu a pokroku.

Letos se bratr Pierson dožívá 69 let a my mu přejeme do zaslouženého odpočinku hodně zdraví a radosti.

Zvláštní volební komise složená z delegátů přítomných na zasedání ve Washingtonu, D. C. navrhla do funkce presidenta Generální konference br. Neala C. Wilsona a delegáti tento návrh jednomyslně odhlasovali. Br. Neal C. Wilson má bohaté zkušenosti, poněvadž zastával v církvi různé funkce v USA, v zámoří i v misijních polích. Doposud byl předsedou severoamerického oddělení Generální konference.

Ve dnech 10.—16. listopadu 1978 jsem se spolu s br. A. Bártou, předsedou moravskoslezského sdružení, zúčastnil výročního zasedání výboru evroafričského odd. GK v Glandu u Ženevy, kde byli přítomni představitelé naší církve ze všech evropských i afrických zemí patřících do tohoto oddělení. Na tomto zasedání jsme mohli mezi sebou již přivítat nového presidenta GK.

Přejeme br. N. C. Wilsonovi v jeho odpovědnosti hodně moudrosti, Božího vedení a požehnání.

O. Sládek

BIBLICKÉ MĚSTO TIMNAH
OBJEVENO

Asi v polovině cesty mezi Jeruzalémem a Tel Avivem odkryli archeologové zbytky starého biblického města Timnah.

VÝZNAMNÝ NÁLEZ RUKOPISŮ

Ikony a čtyřicet sedm beden s biblickými rukopisy, knihami církevních otců a dalších spisů z dob raného křesťanství, jejichž původ sahá až do 4. století, byly objeveny v klášteře sv. Kateřiny na Sinajském poloostrově. Athénský profesor Agourides sdělil, že mu ortodoxní mniši kláštera ukazovali jednotlivé části nálezu: čtyřicet sedm kartónů papyrusových a pergamenových fragmentů pečlivě uskladněných a uspořádaných s přidávanými popisy. Podle slov profesora obsahují dvě bedny rukopisy biblických textů, jakož i texty církevních otců. Za senzační nález jsou považovány ikony, které jsou zčásti malovány starověkým způsobem, jakého bylo používáno až do 4. století. K tomuto výjimečně důležitému nálezu pro studium raných církevních dějin došlo náhodně při stavebních pracích. Po stržení jedné zdi byla objevena dosud neznámá skryš a v ní velké uzamčené bedny se starými rukopisy.

Sinajský klášter je již klasickým nalezištěm rukopisů. V letech 1844 a 1859 tu za dobrodružných okolností objevil lipský profesor teologie Konstantin von Tischendorf mimo Codexu vatikánského také nejslavnější z řeckých biblických rukopisů, slavný Codex Sinaiticus ze 4. století. Mezi novými nálezy je také osm stran, které v Codexu schází. Profesor Agourides měl ve svých rukou čtyři z těchto stránek, které patří k První knize Mojžíšově. Mniši sinajského kláštera doposud podali zprávu o tomto významném nálezu jen některým institucím.

CÍRKEVNÍ MUZEA V ŘECKU

Řecká vláda odhlasovala projekt na stavbu muzeí pro ortodoxní řeckou církev v jednotlivých diecézních střediscích. Mají v nich být soustřeďovány a chráněny byzantské ikony a jiné církevní historické památky. Vzácná díla starověku tak mají být chráněna před loupeží, požáry nebo jinými pohromami.

KATOLICKÁ MŠE
V LUTEROVĚ KAPLI
NA WARTBURGU

Po více než 400 letech se poprvé shromáždili katolíci z Eisenachu v Lutherově kapli na hradě Wartburgu, kde pro ně erfurtský biskup sloužil mši. Na tomto shromáždění byl také přítomen biskup luterské církve v Duryňsku.

SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ KMK

V pátek 3. listopadu se konalo v Bratislavě slavnostní zasedání Křesťanské mírové konference věnované 60. výročí vzniku Československé republiky. Zúčastnilo se ho na sto zástupců nekatolických církví. Slavnostní projev přednesl ředitel sekretariátu pro věci církevní Úřadu předsednictva vlády ČSSR dr. K. Hruza, za církve vystoupil patriarcha církve československé husitské dr. M. Novák. Po diskusi shromáždění přijalo prohlášení k 60. výročí vzniku Československa.

ZVOLENÍ NOVÉHO PAPEŽE

Pouze 33 dnů po svém zvolení zemřel náhle 28. září papež Jan Pavel I., vlastním jménem Albino Luciani.

Ještě více překvapila 16. října zpráva o volbě nového papeže. Po době delší než čtyři a půl století nebyl nejvyšším představitelem římskokatolické církve zvolen Ital, ale polský kardinál, krakovský arcibiskup Karol Wojtyła. Přijal jméno Jan Pavel II. Všeobecně se má za to, že tato volba je velmi významná a že podstatně ovlivní vývoj náboženské situace ve světě.

WESLEYOVA MODLITEBNA
ZNOVU OTEVŘENA

Známa Wesleyova modlitebna, stojící v srdci Londýna, byla znovu otevřena 1. listopadu po třech letech renovací a úprav. Je určena k eumenickým účelům. Slavnostní zahajovací shromáždění bylo také shromážděním jubilejním. Přesně před dvěma sty lety, také 1. listopadu, tuto modlitebnu otevřel John Wesley.

TEN, KDO SE SNAŽÍ UHASIT SVOU ŽÍŽEŇ Z PRAMENŮ TOHOTO SVĚTA, TEN SE NAPIJE A BUDE ŽÍZNIT DÁLE. POTŘEBOU SVĚTA — „ŽÁDOUCÍ VŠECHNĚM NÁRODŮM“ JE KRISTUS. BOŽSKÁ MILOST, KTEROU MŮŽE UDELIT JEDINĚ ON, JE JAKO ŽIVÁ VODA, KTERÁ OČIŠŤUJE, OBČERSTVUJE A POSILUJE DUŠI. JEŽÍŠ NEPRAVIL, ŽE ŽÍZNIVÉMU POSTAČÍ POUZE JEDEN DOUŠEK VODY ŽIVOTA. KDO OKUSÍ LÁSKY KRISTOVY, BUDE STÁLE ŽÁDAT VÍCE A NEZATOUŽÍ UŽ PO NIČEM JINÉM. BOHATSTVÍ, POCTY A RADOSTI SVĚTA UŽ HO NEBUDOU VÁBIT. JEHO SRDCE BUDE STÁLE VOLAT: JEN TEBE VÍCE. A TEN, JENŽ ZJEVUJE DUŠI TO, ČEHO JE JÍ TŘEBA, ČEKÁ NA TO, ABY UKOJIL HLAD A ŽÍŽEŇ. NA TO NESTAČÍ ŽADNÝ LIDSKÝ ZDROJ, ŽÁDNÁ LIDSKÁ POMOC. ZDROJE SE VYPŘÁZDNÍ, TŮNĚ VYSCHNOU, NÁŠ VYKUPITEL JE VŠAK STUDNICÍ NEVYČERPATELNOU. SMÍME PÍT, PÍT OPĚTOVNĚ, A STÁLE NACHÁZÍME ČERSTVOU VODU. TEN, V NĚMŽ DLÍ KRISTUS, MÁ V SOBĚ PRAMEN POZEHNÁNÍ — „PRAMEN VODY TRYSKAJÍCÍ K ŽIVOTU VĚČNÉMU“. Z TOHOTO ZDROJE MŮŽE ČERPAT SILU A MILOST, JEŽ POSTAČÍ PRO VŠECHNY JEHO POTŘEBY.